

ARCHEOLOGISCHE EVALUATIE VAN HET BODEMARCHIEF AAN DE VINKTSTRAAT TE DEINZE (PROVINCIE OOST-VLAANDEREN) 20.476

VERSLAG VAN RESULTATEN

ABO Archeologische Rapporten 777

Rapport opgemaakt door: Gabriella Kaszas en Sander Pelsmaekers

Mevrouw Hofstraat 1A
B-3500 Hasselt

november 2019
Dossiernr. 24392
Extern: 20476
OE: 2019B112

COLOFON

Titel

Archeologische evaluatie van het bodemarchief aan de Vinktstraat te Deinze (provincie Oost-Vlaanderen)

Auteur

Gabriella Kaszas en Sander Pelsmaekers

Initiatiefnemer

Aquafin nv

Projectnummer

- 24392 (intern)
- 20476 (extern)
- 2019B112 (Agentschap Onroerend Erfgoed)

Plaats en datum

Hasselt, november 2019

Reeks en nummer

ABO archeologische rapporten 777

ISSN 2406-3940

RAPPORTFICHE

Template

Versies		
<i>Versie</i>	<i>Datum</i>	<i>Status</i>
V0	12/11/19	Interne draft
V1	13/11/19	Externe draft
V2	15/11/19	Definitieve versie

Projectteam	
<i>Functie</i>	<i>Naam</i>
Projectleider	Gabriella Kaszas, Sander Pelsmaekers
Business Unit Manager	Toon Moeskops
Kwaliteitscontrole	Anouk Van der Kelen
General Director	Patrick Hambach

INHOUD

DEEL 1	Verslag van Resultaten	7
1	Inleiding (beschrijvend gedeelte)	7
1.1	Thesaurus	7
1.2	Administratieve gegevens	7
1.3	Doel van het onderzoek	8
1.4	Aanleiding van het onderzoek.....	8
1.5	Afbakening onderzoeksgebied	8
1.6	Onderzoeksstrategie	10
2	Aard van de bedreiging	11
2.1	Huidige situatie	11
2.2	Toekomstige situatie	13
3	Assessmentrapport: landschappelijke analyse	17
3.1	Topografische situering.....	17
3.2	Bodemkundige situering	23
4	Assessmentrapport: archeologische voorkennis	30
4.1	Inventarissen onroerend erfgoed	31
4.2	Cartografische bronnen	37
4.3	Recente landschapsveranderingen	42
5	Besluit.....	45
5.1	Interpretatie en datering.....	45
5.2	Inschatting potentieel tot kennisvermeerdering.	46
6	Kwaliteitscontrole en ondertekening.....	48
7	Bibliografie	49
7.1	Literaire bronnen	49

LIJST VAN FIGUREN

Figuur 1: Luchtfoto (1:13000) (middenschalige winteropnamen, kleur, 2018) met aanduiding van het studiegebied (blauw). (Bron: Geopunt 2019).	9
Figuur 2: GRB (1:13000) met aanduiding van het studiegebied (blauw). (Bron: Geopunt 2019).	9
Figuur 3: Kadasterkaart (1:13000) met weergave van het studiegebied (blauw). (Bron: Cadgis 2019).	10
Figuur 4: Orthofoto (1:13000) (grootschalige zomeropname, kleur, 2018) met weergave van de bestaande toestand. (Bron: Geopunt 2019).	11
Figuur 5: Orthofoto (1:1500) met aanduiding van de twee terreinen voor grondverbetering. (Bron: Geopunt 2019).	12
Figuur 6: Overzicht van de aan te leggen riolen binnen het onderzoeksgebied (1:11000). (Bron: Geopunt 2019).	13
Figuur 7: Detail (1/3) van geplande riolen binnen het onderzoeksgebied (1:11000). (Bron: Geopunt 2019).	14
Figuur 8: Detail (2/3) van geplande riolen binnen het onderzoeksgebied (1:11000). (Bron: Geopunt 2019).	15
Figuur 9: Plan van de twee terreinen voor grondverbetering. (Bron: Opdrachtgever 2019).	15
Figuur 10: Detail (3/3) van geplande riolen binnen het onderzoeksgebied (1:4000). (Bron: Geopunt 2019).	16
Figuur 11: Overzicht van de werkzaamheden.	16
Figuur 12: Topografische kaart (1:13000) met aanduiding van het studiegebied (blauw). (Bron: Geopunt 2019).	17
Figuur 13: DTM (1m) (1:10000) met aanduiding van het studiegebied (blauw). (Bron: Geopunt 2019).	18
Figuur 14: Hoogteprofiel over de lengte van het hele tracé. (Bron: Geopunt 2019).	19
Figuur 15: Hoogteprofielen van het terrein voor grondverbetering. (Bron: Geopunt 2019).	20
Figuur 16: Skyview (1:13000) met aanduiding van het onderzoeksgebied (blauw).	21
Figuur 17: De vorming van het landschap. (Bron: DOV Vlaanderen).	22
Figuur 18: Gedigitaliseerde bodemkaart (1:13000) met aanduiding van het studiegebied (blauw). (Bron: Geopunt 2019).	23
Figuur 19: Gedigitaliseerde quartairgeologische kaart (1:13000) met aanduiding van het studiegebied. (Bron: Geopunt 2019).	25
Figuur 20: Quartairgeologische sequenties ter hoogte van het studiegebied (type). (Bron: Geopunt 2019).	26
Figuur 21: Gedigitaliseerde tertiairgeologische kaart (1:13000) met aanduiding van het onderzoeksgebied. (Bron: Geopunt 2019).	27
Figuur 22: Bodemerosiekaart (1:13000) met aanduiding van het onderzoeksgebied. (Bron: Geopunt 2019).	28
Figuur 23: Bodembedekkingskaart (1:13000) met aanduiding van het onderzoeksgebied (blauw). (Bron: Geopunt 2019).	29
Figuur 24: Tabel met geraadpleegde bronnen	30
Figuur 25: De erfgoedwaarden met betrekking tot het onderzoeksgebied. (1:13000). (Bron: Geopunt 2019).	32
Figuur 26: Tabel met de locatie van het bouwkundig erfgoed in een straal van 500 meter.	33
Figuur 27: Alle CAI-meldingen (1:15000) binnen een straal van 500 en 1000 meter.	34

Figuur 28: overzichtstabel CAI.	36
Figuur 29: Fricxkaart (1:30000) met aanduiding van het onderzoeksgebied (blauw). (Bron: Geopunt 2019).	37
Figuur 30: Ferrariskaart (1:13000) met aanduiding van het onderzoeksgebied (blauw). (Bron: Geopunt 2019).	38
Figuur 31: Atlas der Buurtwegen (1:13000) met aanduiding van het onderzoeksgebied (blauw). (Bron: Geopunt 2019).	39
Figuur 32: Vandermaelenkaart (1:13000) met aanduiding van het onderzoeksgebied (blauw). (Bron: Geopunt 2019).	40
Figuur 33: Poppkaart (1:13000) met aanduiding van het onderzoeksgebied (blauw) en de huidige situatie. (Bron: Geopunt 2019).	41
Figuur 34: Orthofotomozaïek (1:13000), kleinschalig, zomeropnamen, panchromatisch (1971) met weergave van het studiegebied (blauw). (Bron: Geopunt 2019).	42
Figuur 35: Orthofotomozaïek (1:13000), kleinschalig, zomeropnamen, panchromatisch (1991) met weergave van het studiegebied (blauw). (Bron: Geopunt 2019).	43
Figuur 36: Orthofotomozaïek (1:13000), kleinschalig, zomeropnamen, panchromatisch (2018) met weergave van het studiegebied (blauw). (Bron: Google Maps 2018).	44
Figuur 37: Overzicht van de werkzaamheden.....	46

DEEL 1 VERSLAG VAN RESULTATEN

1 INLEIDING (BESCHRIJVEND GEDEELTE)

1.1 THESAURUS

Aquafin, RWA-leiding, DWA-leiding, langsgracht, overstort, Kleine Reigersbeek, Dropbeek, Maanbeek, collector, wegenherstel

1.2 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Projectcode: 24392	Onroerend Erfgoed: 2019B112
ISSN-nummer	2406-3940
Erkend Archeoloog	ABO nv
Erkenningsnummer	OE/ERK/Archeoloog/2017/00167
Naam + adres onderzoeksgebied	
- Straat + nr.:	Vinktstraat, Deinzestraat, Aaltersesteenweg
- Postcode:	9800
- Fusiegemeente:	Deinze
- Land:	België
Lambertcoördinaten 1972 (EPSG:31370)	Xmin: 89 531,72 m - 187 011,08 m Xmax: 89 580,17 m - 187 031,56 m Ymin: 87 590,81 m - 188 872,87 m Ymax: 87 611,92 m - 188 875,62 m
Kadaster	
- Gemeente:	Deinze
- Afdeling:	DEINZE 1 AFD DEINZE 4 AFD/ZEVEREN/ DEINZE 8 AFD/VINKT/
- Sectie:	A
- Percelen:	Openbaar domein 44078A0394/00_000 (TVG 1) 44078A0395/00X000 (TVG 1) 44078A0395/00Y000 (TVG 1) 44078A0395/00W000 (TVG 1) 44078A0388/00T002 (TVG 2)
Onderzoekstermijn	November 2019

1.3 DOEL VAN HET ONDERZOEK

Het doel van de archeologienota is nagaan in welke mate het eventueel aanwezig archeologisch archief bedreigd is door een nakende ingreep in de bodem. Het onderzoek heeft drie objectieven. Ten eerste wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van de site. Daarnaast wordt nagegaan welke bewaring we kunnen verwachten van deze archeologische resten. Ten derde wordt nagegaan wat de impact van de geplande ingreep in de bodem zal zijn op deze resten.

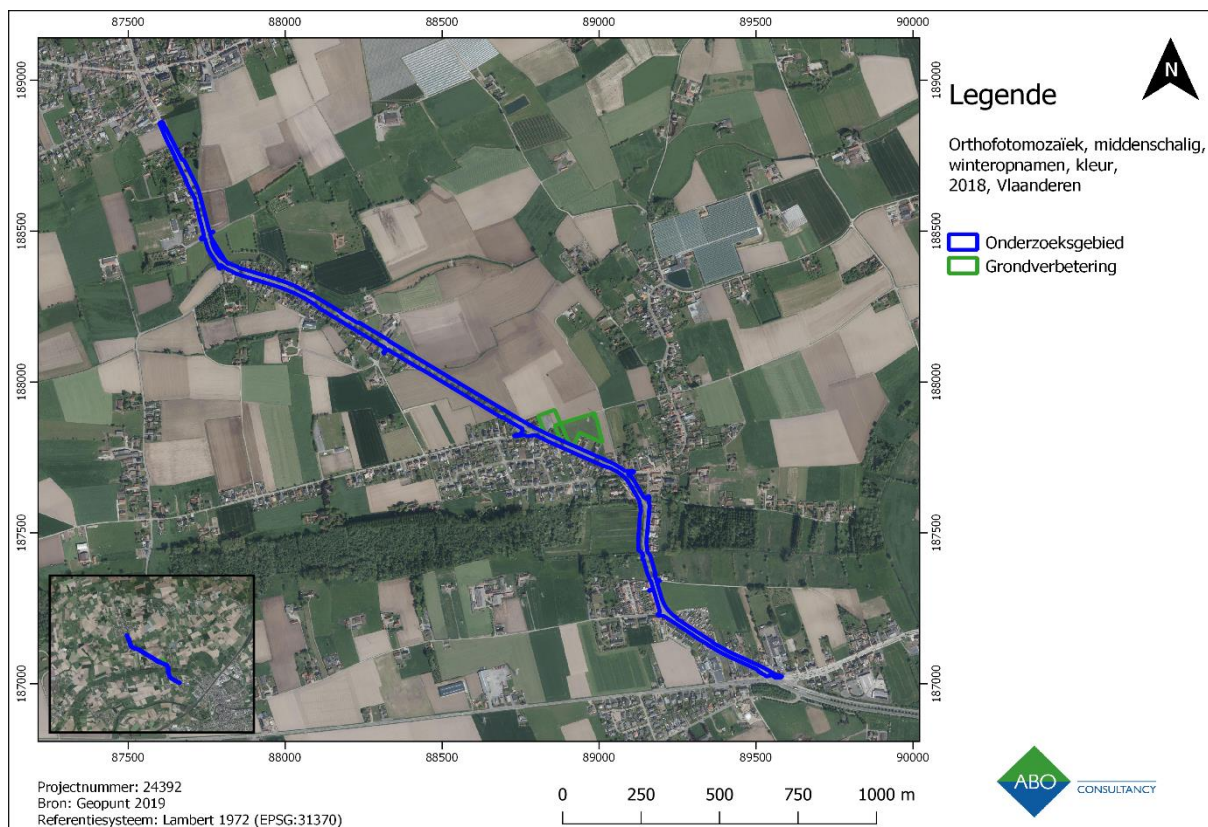
De gegevens voor deze analyse worden gehaald uit bestaande en ontsloten landschappelijke, bouwkundige en archeologische inventarissen en kaarten in combinatie met de plannen geleverd door de opdrachtgever. Op basis van de resultaten van dit onderzoek zal een advies worden geformuleerd voor eventueel archeologisch vervolgonderzoek, *in situ* bewaring of vrijgave van het terrein.

1.4 AANLEIDING VAN HET ONDERZOEK

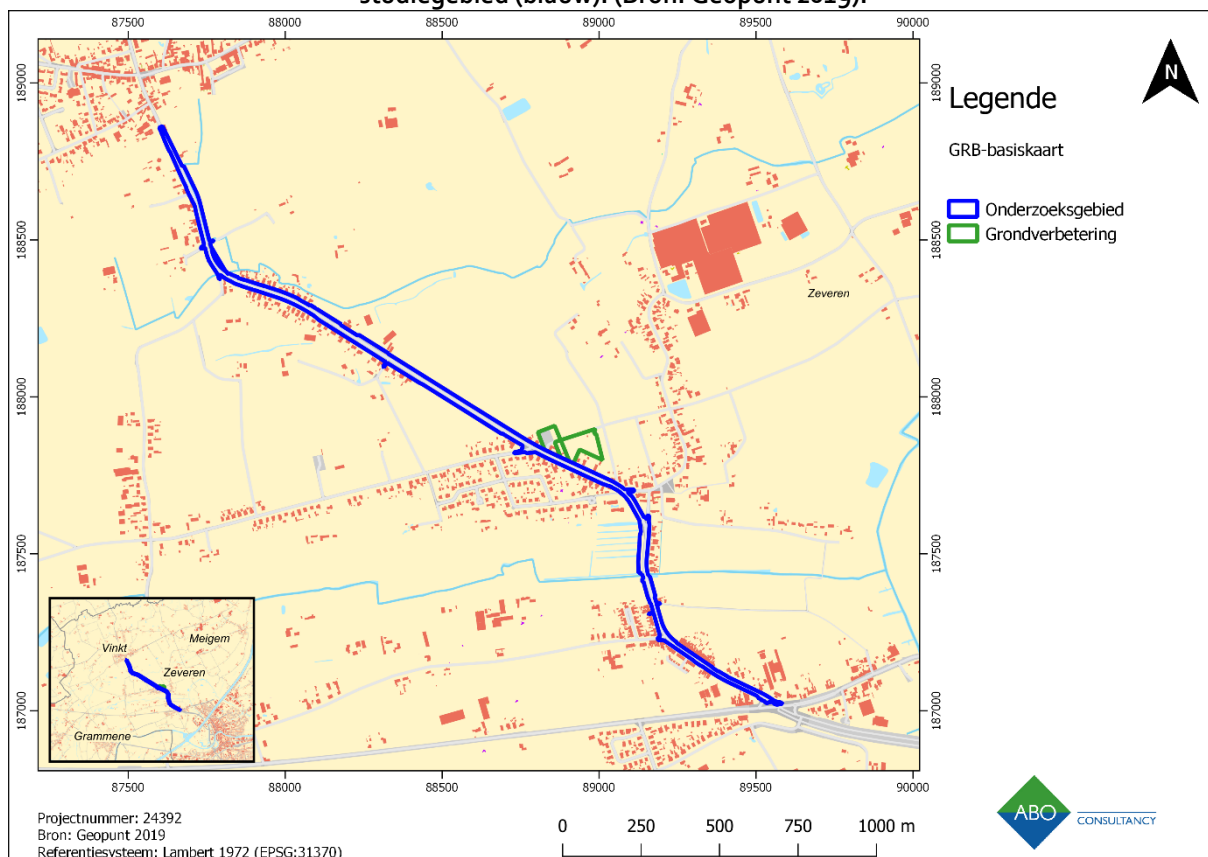
Ter hoogte van de Vinktstraat, Aaltersesteenweg en Deinzestraat te Deinze wordt een RWA-riolering gerealiseerd in combinatie met een collector (DWA) die het stroomgebied van de Dropbeek, de Kleine Reigersbeek en de Maanbeek zal saneren. De riolering zal bestaan uit een DWA-leiding gecombineerd met een RWA-leiding die zowel in buizen als grachten loopt. Verder worden er twee terreinen voor grondverbetering voorzien. De werkzaamheden voor de realisatie van deze riolering worden beschouwd als een ingreep in de bodem. Het onderzoeksgebied is noch in een zone waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt noch in een archeologische zone gelegen. Doordat het onderzoeksgebied (oppervlakte tracé ca. 62.820 m² en oppervlakte grondverbetering ca. 12.030 m²) zich gedeeltelijk in woongebied bevindt, de perceeloppervlakte de 3.000 m² overschrijdt en de bodemingreep de 1.000 m² overschrijdt, moet er in het kader van het Onroerend Erfgoeddecreet, voorafgaand aan het verkrijgen van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen, een archeologienota worden opgemaakt om het archeologisch potentieel te evalueren (art. 5.4.1 Onroerend Erfgoeddecreet).

1.5 AFBAKENING ONDERZOEKSGBIED

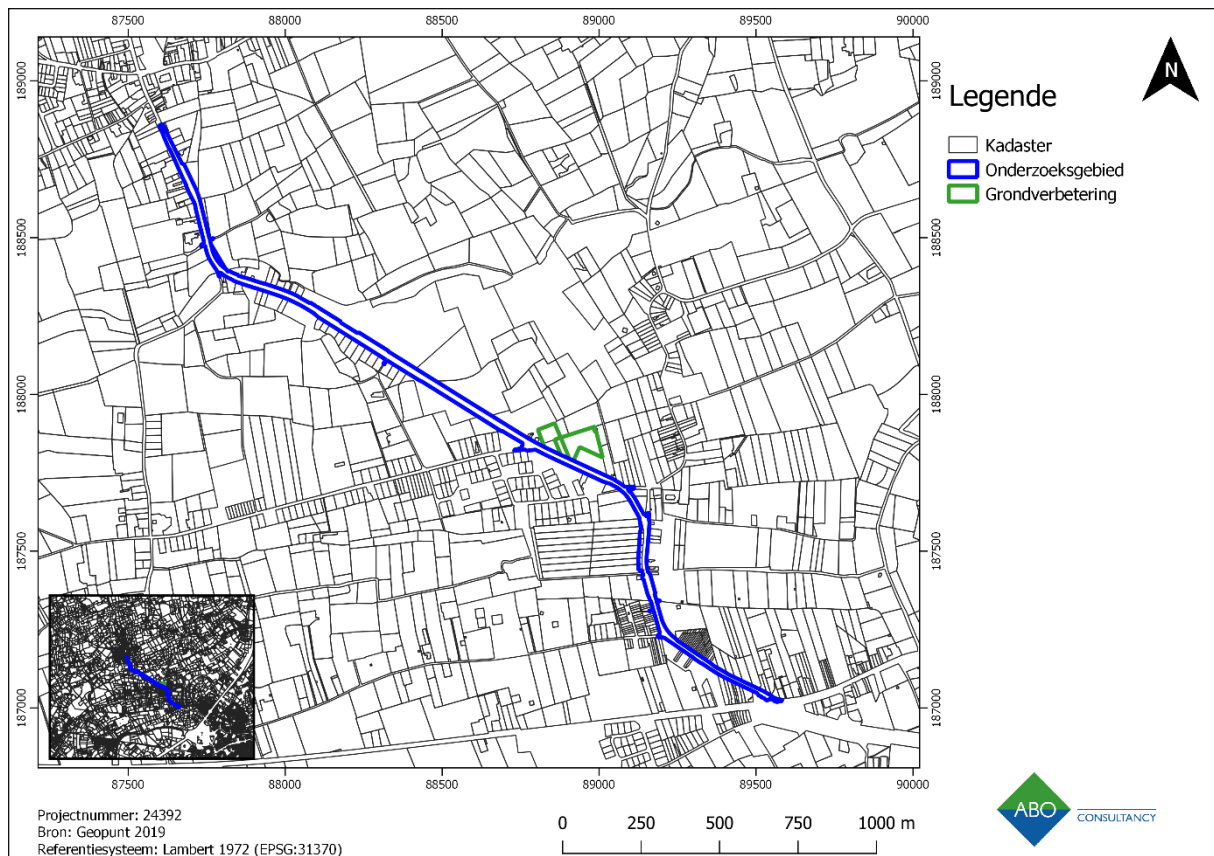
Het onderzoeksgebied is gelegen tussen de Kouter of N35 in het zuiden en de Staggestraat in het noorden te Deinze, een gemeente in de provincie Oost-Vlaanderen. Het tracé volgt de loop van de Aaltersesteenweg, de Vinktstraat en de Deinzestraat (N409) met inbegrip van enkele zijstraten zoals de Kaleshoek, Sint-Amandusstraat, Leeuwstraat, Izegemstraat, Kauwestraat en Deinzestraat. Het gaat hier enkel om zeer korte stukken zijweg die aan het hoofdtracé gelegen zijn. De lengte van het rioleringstracé bedraagt ongeveer 2.000 meter. De totale lengte van de werken bedraagt echter ca. 3.000 meter, aangezien de wegenis volledig wordt vernieuwd. Verder zijn er op percelen 44078A0394/00_000, 44078A0395/00X000, 44078A0395/00Y000, 44078A0395/00W000 en 44078A0388/00T002 twee terreinen voor grondverbetering voorzien met een oppervlakte van 4.115 m² en 7.915 m². In de omgeving van het tracé zijn de dorpskernen van Vinkt, Zeveren en Deinze gelegen. Verder zijn er in de streek veel waterwegen zoals de Leie, het Schipdonkkanaal en enkele onbevaarbare beken. De Dropbeek (2e categorie), Kleine Reigersbeek (2e categorie) en de Maanbeek (2e categorie) worden mee opgenomen in het project.

Figuur 1: Luchtfoto (1:13000) (middenschallige winteropnamen, kleur, 2018) met aanduiding van het studiegebied (blauw). (Bron: Geopunt 2019).

Figuur 2: GRB (1:13000) met aanduiding van het studiegebied (blauw). (Bron: Geopunt 2019).

Figuur 3: Kadasterkaart (1:13000) met weergave van het studiegebied (blauw). (Bron: Cadgis 2019).

1.6 ONDERZOEKSSTRATEGIE

Volgende twee stappen worden ondernomen om een archeologisch verwachtingsprofiel op te stellen:

- 1) Een analyse van de bestaande en ontsloten landschappelijke gegevens plaatst het studiegebied in een breder landschappelijk kader (hfst. 3). Hiertoe werden zowel kaartmateriaal als literaire bronnen geconsulteerd.
- 2) Een analyse van de bestaande en ontsloten historische en archeologische gegevens geeft inzicht in het archeologisch potentieel van het studiegebied (hfst 4). Hierbij werden voornamelijk inventarissen onroerend erfgoed en historische kaarten geraadpleegd.

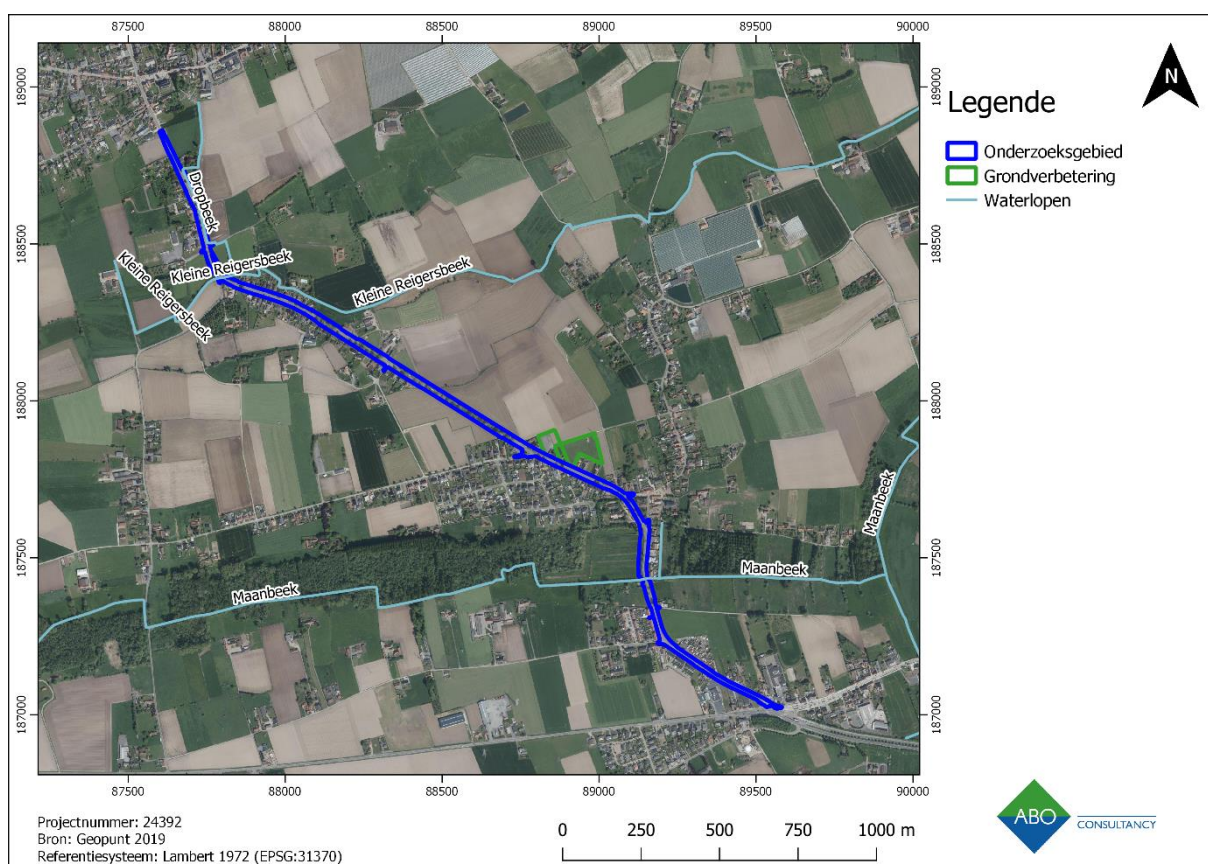
Het archeologisch verwachtingsprofiel wordt vervolgens geconfronteerd met de aard van de geplande werken teneinde de impact van deze werken te bepalen en een advies te formuleren.

2 AARD VAN DE BEDREIGING

2.1 HUIDIGE SITUATIE

2.1.1 ALGEMEEN

Het tracé bestaat momenteel uit een asfaltweg met enkele langsgrachten, voornamelijk aanwezig in het centrale deel van het tracé. Op verschillende plaatsen is er ook een niet gescheiden riolering in de berm van de wegenis gesitueerd. Ten slotte is het meest westelijk gelegen terrein voor grondverbetering ook deels bebouwd en verhard. Het onderzoeksgebied wordt hieronder verder in meer detail besproken door middel van drie zones: het westelijk gedeelte ter hoogte van de Dropbeek en de Kleine Reigersbeek, het centrale gedeelte tussen de Kleine Reigersbeek en de Maanbeek en het oostelijke gedeelte tot aan de Kouter.

Figuur 4: Orthofoto (1:13000) (grootschalige zomeropname, kleur, 2018) met weergave van de bestaande toestand. (Bron: Geopunt 2019).

2.1.2 DROPBEEK EN KLEINE REIGERSBEEK

Ter hoogte van de Dropbeek en de Kleine Reigersbeek is er op dit moment een rioleringsleiding aanwezig op een diepte van ca. 1,00 m-Mv tot 1,50 m-Mv. De diameter van de rioleringsbuizen bedraagt hier 200 millimeter. Verder is ook de Dropbeek zelf ingebuisd om onder de Deinzestraat te lopen. De diepte van deze leiding bedraagt ca. 2,50 m-Mv met een doorsnede van 800 millimeter.

De ingebuisde Dropbeek loopt door tot aan de Kleine Reigersbeek, terwijl de riolering nog verder richting het zuiden gaat.

2.1.3 KLEINE REIGERSBEEK TOT MAANBEEK

Hier is een combinatie aanwezig van rioleringsbuizen en langsgrachten die gedempt moeten worden. De riolering is gelegen in de berm van de wegenis en bestaat voornamelijk uit korte stukken buis (diepte van ca. 1,00 m-Mv) die de grachten met elkaar verbinden. De buisdikte van de riolering varieert tussen 200 en 400 millimeter. De grachten, met een gelijkaardige diepte als de riolering, bevinden zich aan beide kanten van de Vinktstraat.

Verder naar de Maanbeek toe verbreden de rioleringen tot een diameter van maximaal 1.200 millimeter en een diepte van ca. 2,75 m-Mv.

Ter hoogte van de Vinktstraat 28 zijn er op percelen 44078A0394/00_000, 44078A0395/00X000, 44078A0395/00Y000, 44078A0395/00W000 en 44078A0388/00T002 twee terreinen voor grondverbetering voorzien met een oppervlakte van 4.115 m² en 7.915 m². Het kleinste en meest westelijk gelegen terrein is momenteel verhard met een steenslagfundering en deels bebouwd. De verstoringsdiepte is momenteel niet gekend. Het oostelijk terrein is in gebruik als akker- of weiland.

Figuur 5: Orthofoto (1:1500) met aanduiding van de twee terreinen voor grondverbetering. (Bron: Geopunt 2019).

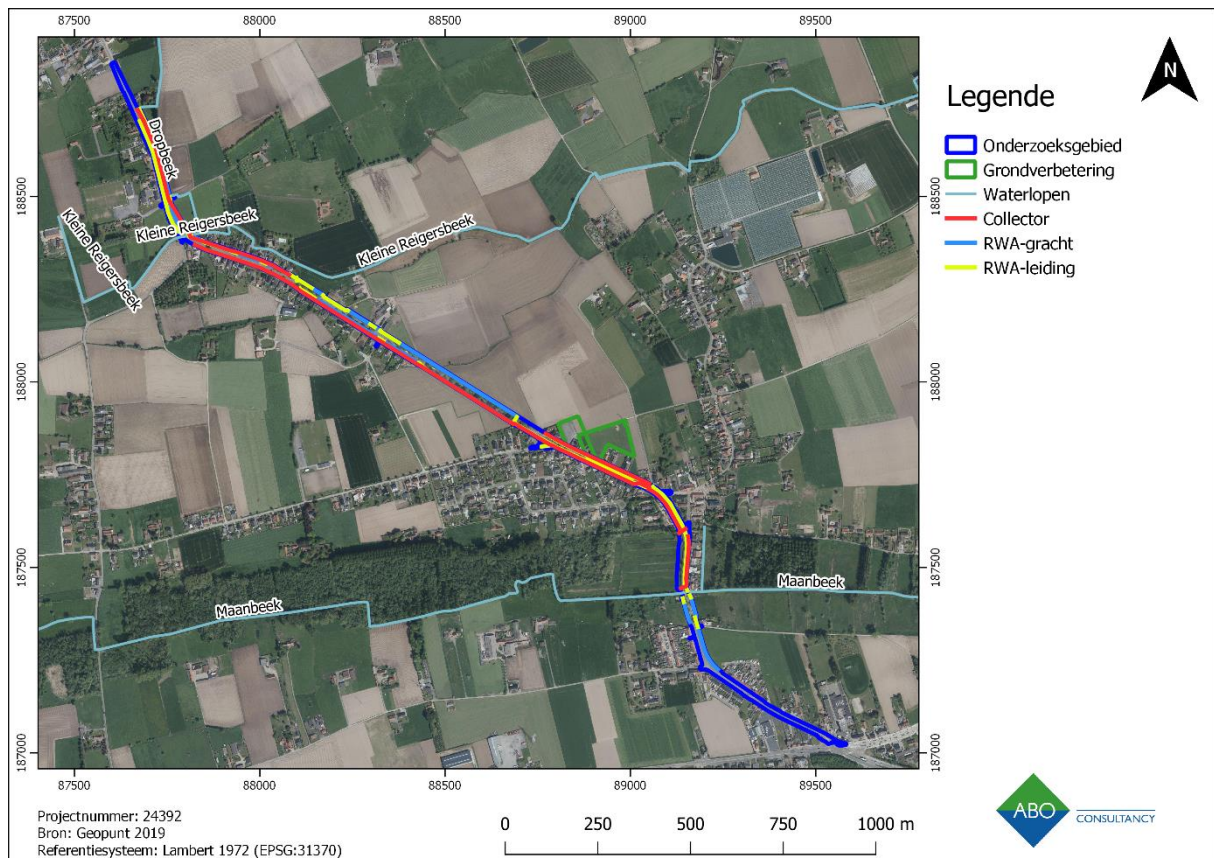
2.1.4 MAANBEEK TOT KOUTER

Ter hoogte van de Aaltersesteenweg bevinden zich rioleringsbuizen aan beide kanten van de straat. De buisdiameter bedraagt 400 millimeter aan de even kant en 500 millimeter aan de oneven kant. De diepte bedraagt in beide gevallen ca. 1,00 m-Mv tot 3,50 m-Mv.

2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE

2.2.1 ALGEMEEN

Het project voorziet de aanleg van de collector “Aansluiting Vinkt” ter hoogte van de deelgemeentes Vinkt en Zeveren. De collector saneert het stroomgebied van de Dropbeek, de Kleine Reigersbeek en de Maanbeek. Hiervoor wordt een gescheiden rioleringsstelsel aangelegd dat bestaat uit DWA-leidingen, RWA-leidingen en grachten. Ook worden twee terreinen voor grondverbetering voorzien met een oppervlakte van ca. 4.115 m² (westelijk terrein) en 7.915 m² (oostelijk terrein).

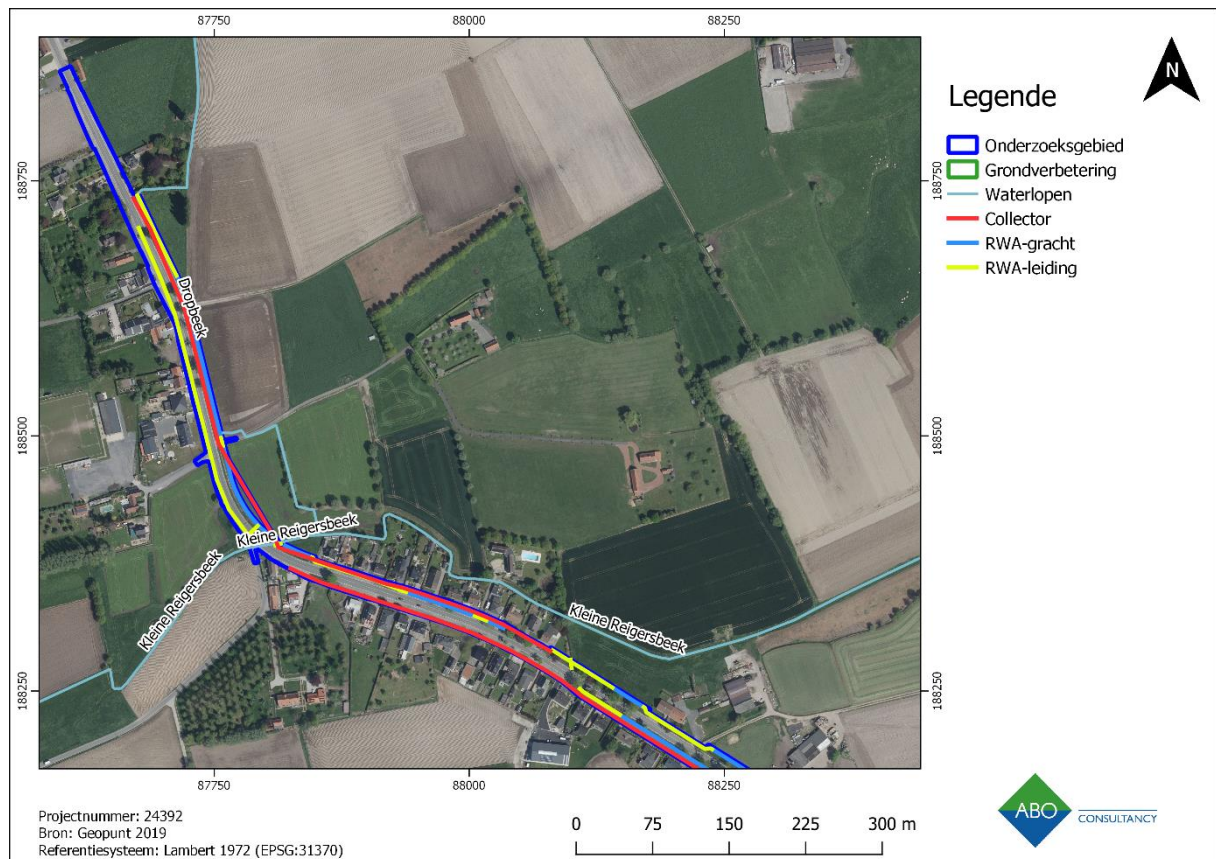
Figuur 6: Overzicht van de aan te leggen riolen binnen het onderzoeksgebied (1:11000). (Bron: Geopunt 2019).

2.2.2 DROPBEEK EN KLEINE REIGERSBEEK

Ter hoogte van de Deinzestraat wordt een combinatie aangelegd van RWA-leidingen, grachten en de collector (DWA-leiding). Al deze leidingen komen in de berm te liggen. De wegenis wordt ook wel vernieuwd, maar dit betreft geen nieuwe bodemverstoring.

De collector sluit opwaarts aan op de bestaande leiding in Vinkt en neemt het afvalwater van Vinkt op. Normaal gezien zou de collector starten aan de Kleine Reigersbeek, maar om te vermijden dat het oppervlaktewater van de Dropbeek in de collector zou terechtkomen, is het startpunt 370 meter opgeschoven in noordelijke richting. De collectorleiding heeft aanvankelijk een doorsnede van 300 millimeter, verder naar het zuiden 400 millimeter en tenslotte 800 millimeter vanaf put K2. De diepte bedraagt ca. 2,00 m-Mv.

De RWA-gracht is gelegen aan de even kant van de straat en heeft een bodembreedte van 0,50 meter. De diepte bedraagt ca. 1,00 m-Mv. Er komt ook een RWA-leiding aan de oneven kant van de Deinzestraat. Deze heeft een diepte van ca. 1,50 m-Mv tot 2,50 m-Mv en een doorsnede van 700 millimeter.

Figuur 7: Detail (1/3) van geplande riolen binnen het onderzoeksgebied (1:11000). (Bron: Geopunt 2019).

2.2.3 KLEINE REIGERSBEEK TOT MAANBEEK

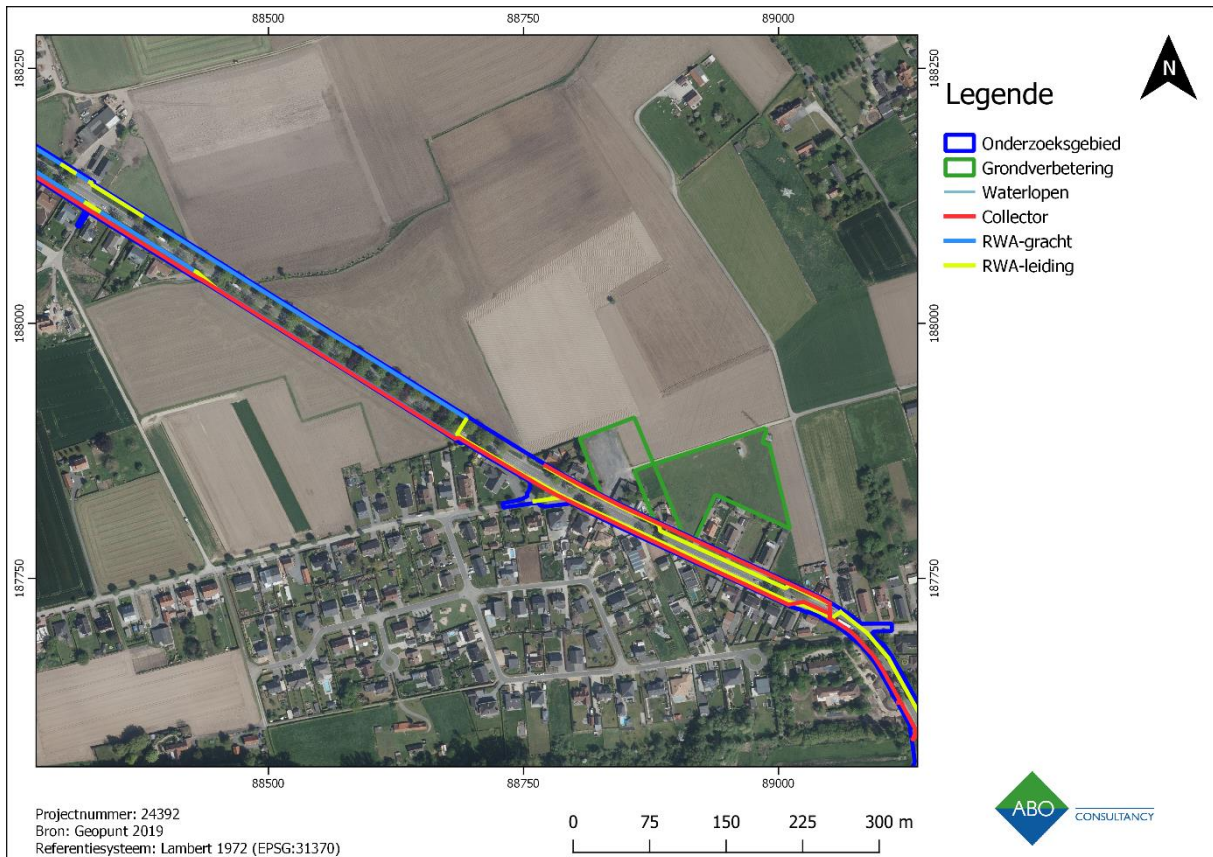
Ter hoogte van de Vinktstraat wordt ook een combinatie aangelegd van RWA-leidingen, grachten en de collector (DWA-leiding). Al deze leidingen komen in de berm te liggen. De wegenis wordt ook wel vernieuwd, maar dit betreft geen nieuwe bodemverstoring.

In Zeveren wordt de collector voorzien langs de weg, waarbij de leiding eerst aan de noordzijde ligt, om aan woning nr. 42 de weg te kruisen en verder te lopen langs de zuid-/westzijde van de Vinktstraat. De collector volgt verder de Vinktstraat richting de Maanbeek. De collector heeft een diepte tot 4,60 m-Mv en een buisdoorsnede van ca. 400 millimeter.

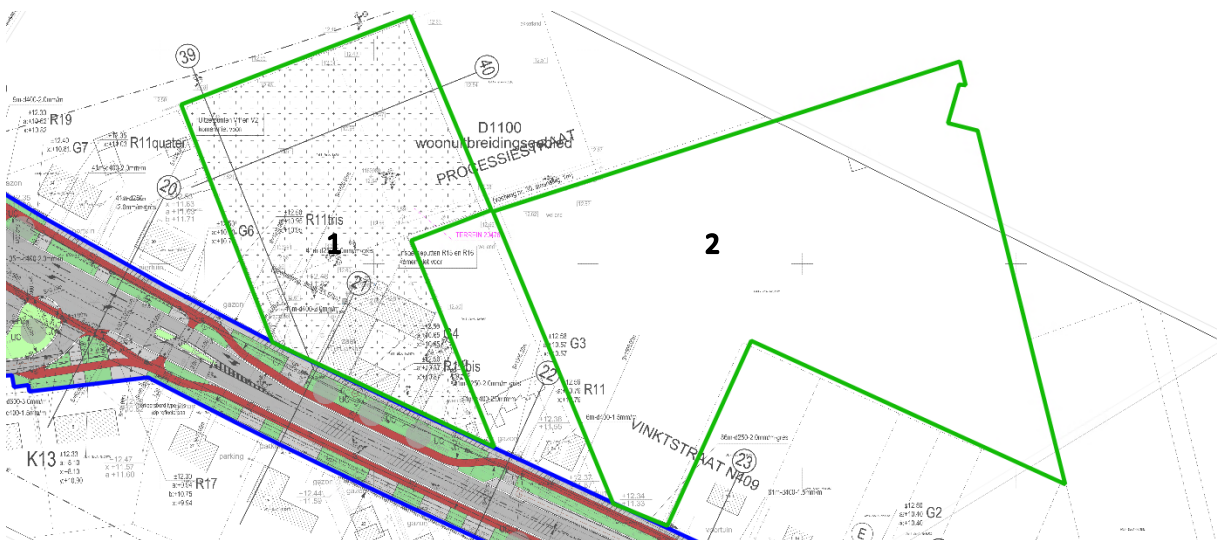
Aan beide kanten van de Vinktstraat zijn er ook RWA-grachten en leidingen. De grachten hebben een gelijkaardige opbouw als in de andere zones. De leidingen hebben een diepte van 1,50 m-Mv tot 3,50 m-Mv en een buisdoorsnede van 400 millimeter.

Ter hoogte van de Vinktstraat 28 zijn er op percelen 44078A0394/00_000, 44078A0395/00X000, 44078A0395/00Y000, 44078A0395/00W000 en 44078A0388/00T002 twee terreinen voor grondverbetering voorzien met een oppervlakte van 4.115 m² en 7.915 m². Het terrein voor grondverbetering wordt gebruikt voor de stockage van grond en materiaal. De twee terreinen worden

afgegraven tot 0,30 m-Mv en na de werkzaamheden diepgeploegd tot 0,80 m-Mv. Op het eerste terrein voor grondverbetering wordt zowel de verharding als het gebouw verwijderd alvorens de werkzaamheden van start gaan.

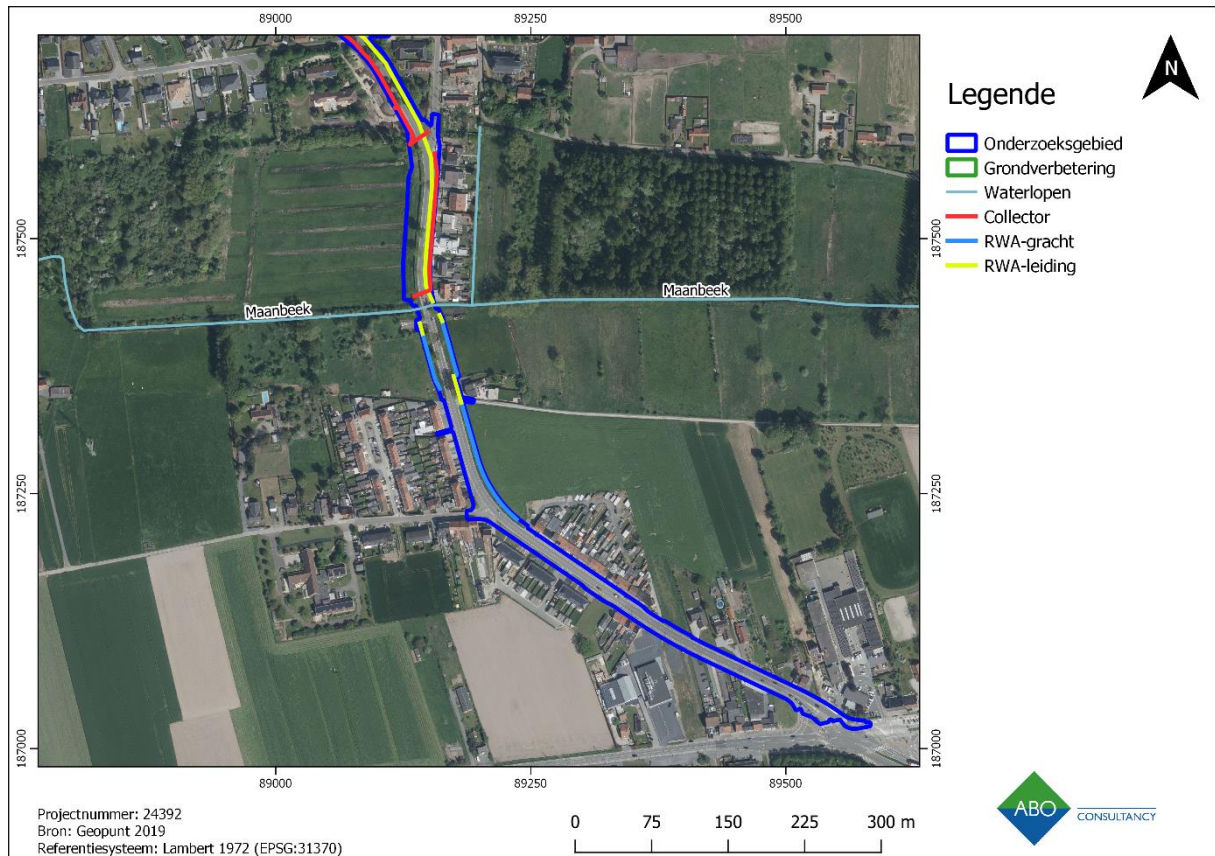
Figuur 8: Detail (2/3) van geplande riolen binnen het onderzoeksgebied (1:11000). (Bron: Geopunt 2019).

Figuur 9: Plan van de twee terreinen voor grondverbetering. (Bron: Opdrachtgever 2019).

2.2.4 MAANBEEK TOT KOUTER

In dit deel worden enkel langsgrachten en bijhorende RWA-leidingen voorzien in de twee bermen van de wegenis. Hiervoor wordt in open sleuf gewerkt, waarbij de sleufbreedte ongeveer 1,50 meter bedraagt. De grachten hebben een bodembreedte van 0,50 meter. De diepte van de rioleringen en de grachten bedraagt ca. 1,50 m-Mv.

Figuur 10: Detail (3/3) van geplande riolen binnen het onderzoeksgebied (1:4000). (Bron: Geopunt 2019).

2.2.5 OVERZICHT

Ingrep	Oppervlakte/Lengte	Verstoringsdiepte	Sleufbreedte
Collector	Ca. 2.713 meter	Max. 4,60 m-Mv	Beperkte breedte tot 2,20 meter
RWA-leiding	Ca. 2.022 meter	Max. 3,50 m-Mv	Beperkte breedte tot 2,20 meter
RWA-grachten	Ca. 1.705 meter	Max. 1,50 m-Mv	Bodembreedte van 0,50 meter
Terrein voor grondverbetering 1	4.115 m ²	Tot 0,80 m-Mv	/
Terrein voor grondverbetering 2	7.915 m ²	Tot 0,80 m-Mv	/

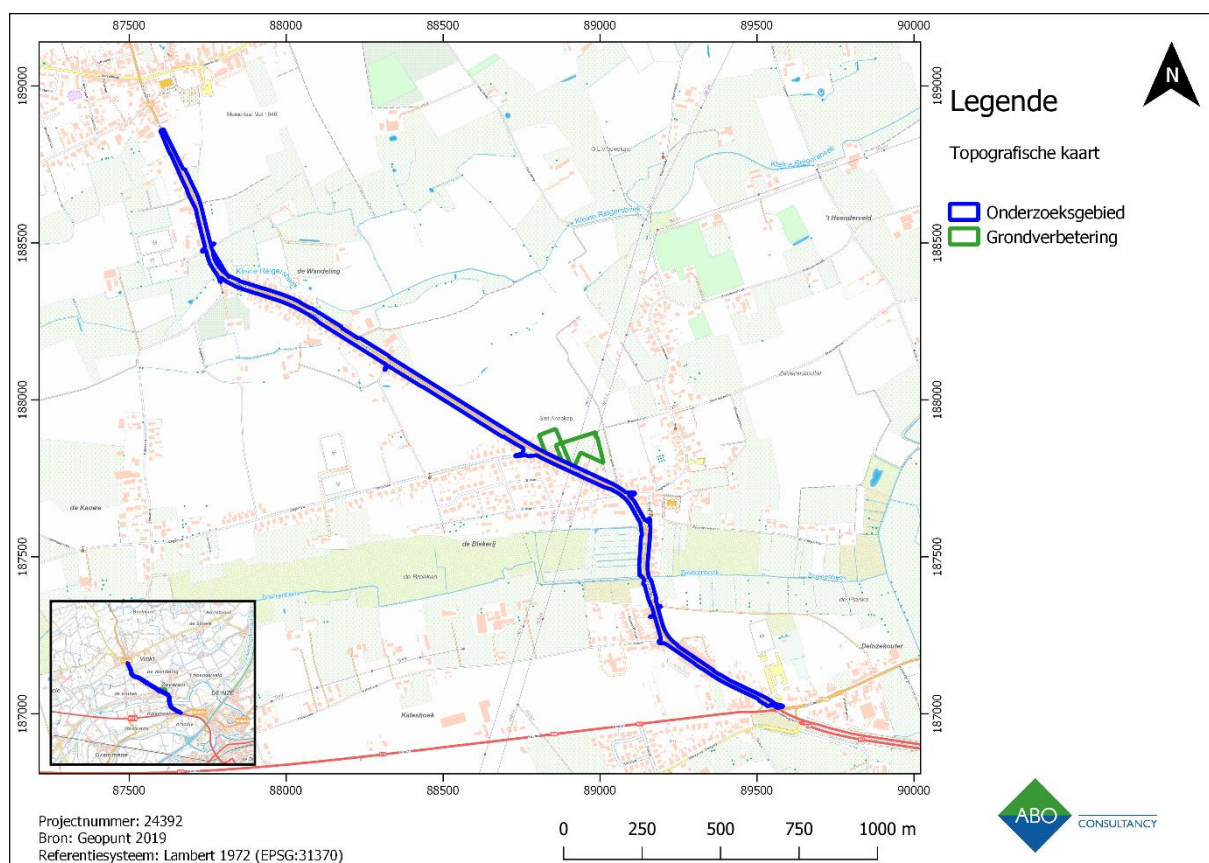
Figuur 11: Overzicht van de werkzaamheden.

3 ASSESSMENTRAPPORT: LANDSCHAPPELIJKE ANALYSE

3.1 TOPOGRAFISCHE SITUERING

3.1.1 TOPOGRAFIE

Het onderzoeksgebied is gelegen in Deinze (provincie Oost-Vlaanderen) ter hoogte van deelgemeentes Vinkt en Zeveren. Het tracé volgt de loop van de N409 die tussen de N35 en het dorpscentrum van Vinkt gelegen is. De N409 kruist op haar beurt enkele woonwijken zoals de Wandeling en de Blekerij, alsook het beschermd natuurgebied de Broeken ter hoogte van de Maanbeek. De omgeving wordt voor de rest voornamelijk gekenmerkt door woningen en zones met weiland. Het onderzoeksgebied is gesitueerd in laaggelegen gebied ter hoogte van de vallei van de Leie. Daarnaast zijn er ook een heel aantal andere waterlopen aanwezig zoals De Maanbeek, de Dropbeek en de Kleine Reigersbeek, waarvan de valleien ook opgenomen worden in de bouwplannen. Ten noorden van het tracé, dat dwars op de isohypsen ligt, wordt het terrein heuvelachtiger. Naar het zuiden zijn het centrum van Deinze en het Schipdonkkanaal gelegen.

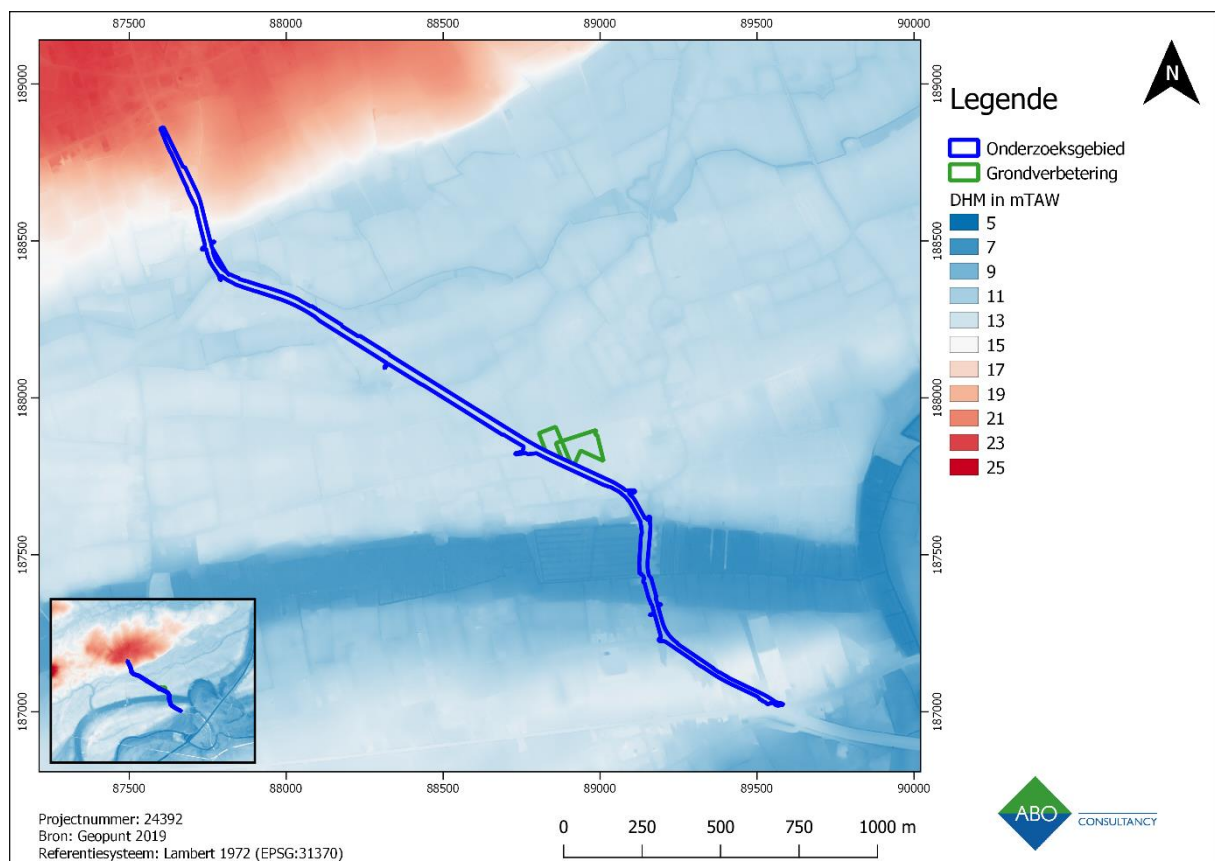

Figuur 12: Topografische kaart (1:13000) met aanduiding van het studiegebied (blauw). (Bron: Geopunt 2019).

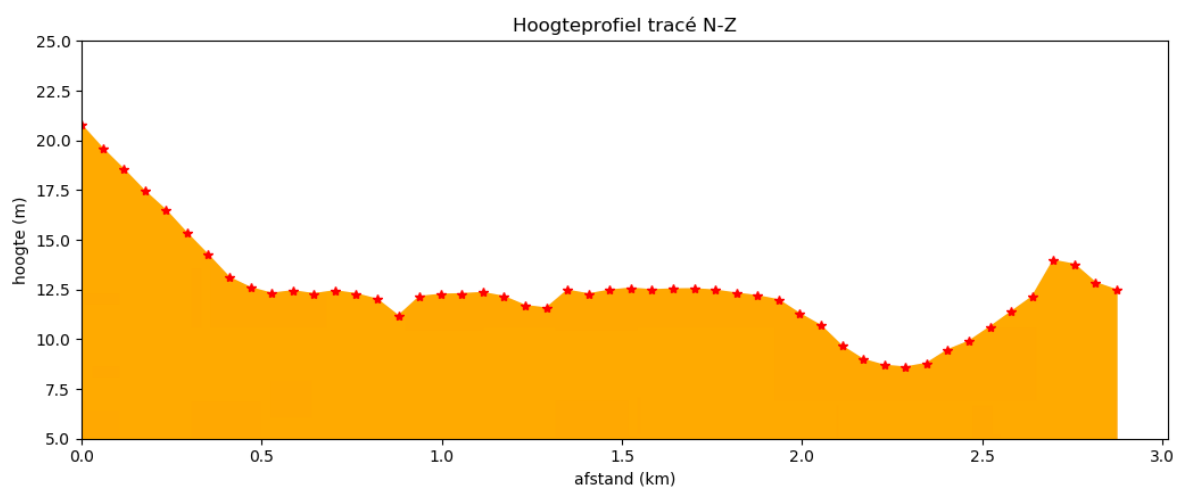
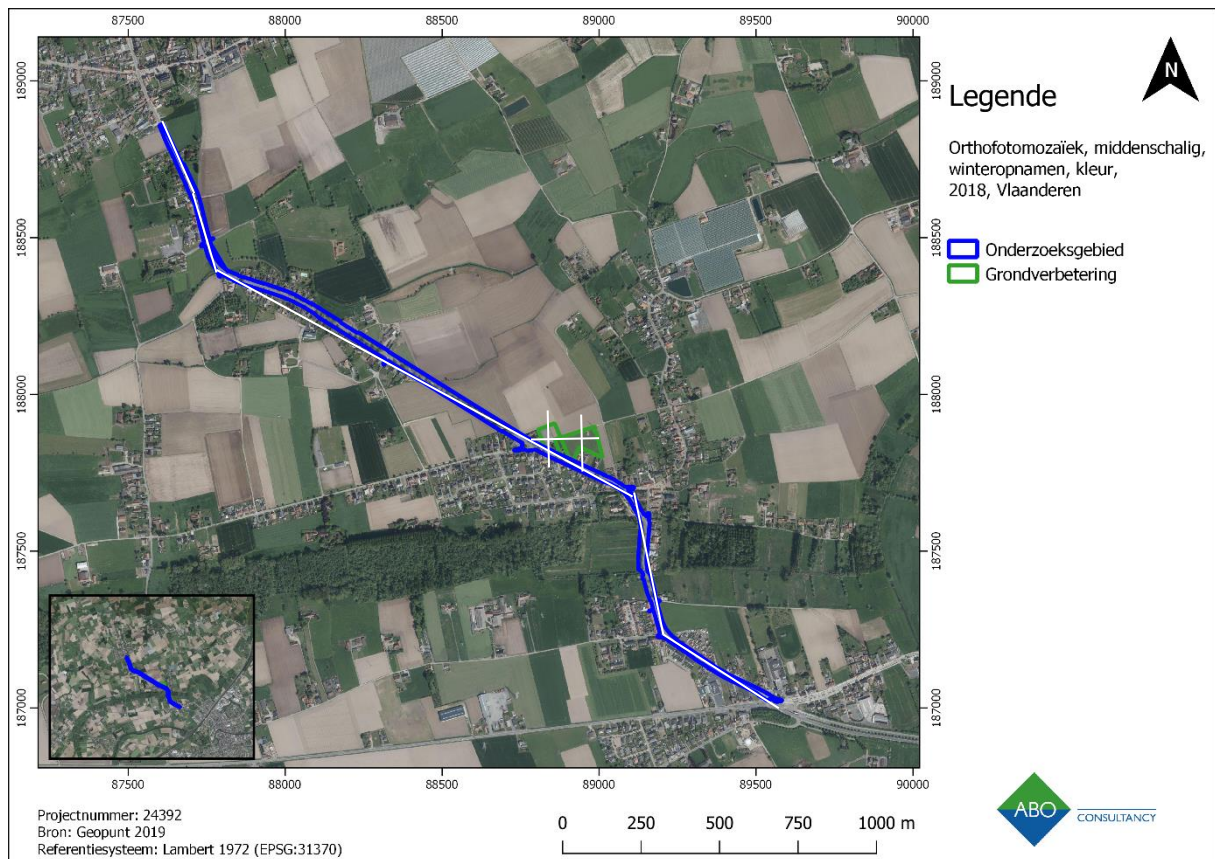
3.1.2 HOOGTEVERLOOP

Het onderzoeksgebied bevindt zich ter hoogte van de vallei van de Leie, waardoor het terrein eerder laaggelegen is. Op de DTM is een hoogte tussen ca. 9,00 mTAW in het zuiden en ca. 21,00 mTAW in het noorden gekarteerd. Ter hoogte van het tracé zijn nog twee waterlopen zichtbaar. Enerzijds is er de vrij brede vallei van de Maanbeek (die ook beschermd is als natuurgebied) en anderzijds de smallere vallei van de Kleine Reigersbeek. Deze zijn, samen met de vallei van de Leie, de laagstgelegen punten in de omgeving. In het noordelijk punt van het tracé is er een kleine heuvel zichtbaar. Nog verder naar het noordwesten wordt het terrein opmerkelijk heuvelachtiger. Het hoogteprofiel toont aan dat het gebied afloopt van noord naar zuid. Ter hoogte van Vinkt is het terrein ca. 21,40 mTAW, terwijl in de omgeving van Deinze een hoogte van 12,80 mTAW wordt bereikt. Het laagste punt van het tracé is gelegen aan de Maanbeek, met een hoogte van ca. 9,00 mTAW. Er wordt hier dan ook volledig gebruik gemaakt van gravitaire leidingen.

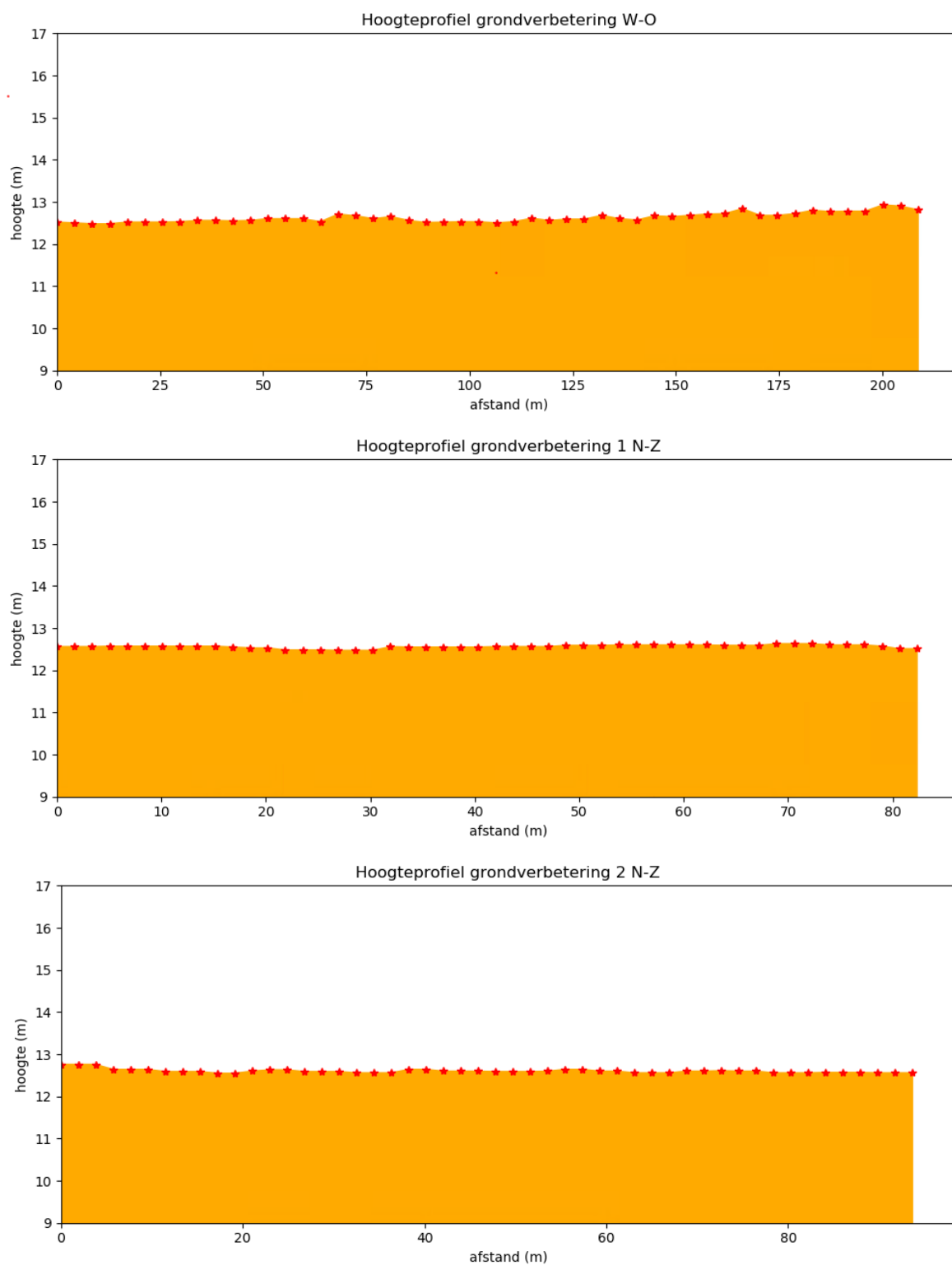
De twee terreinen voor grondverbetering zijn opmerkelijk vlak met een hoogte die zowel van noord naar zuid als van oost naar west tussen 12,70 en 12,90 blijft. Op het eerste terrein voor grondverbetering komt dit allicht door de aanwezige verharding. Het tweede terrein voor grondverbetering is echter in gebruik als landbouwgrond.

Figuur 13: DTM (1m) (1:10000) met aanduiding van het studiegebied (blauw). (Bron: Geopunt 2019).

Figuur 14: Hoogteprofiel over de lengte van het hele tracé. (Bron: Geopunt 2019).

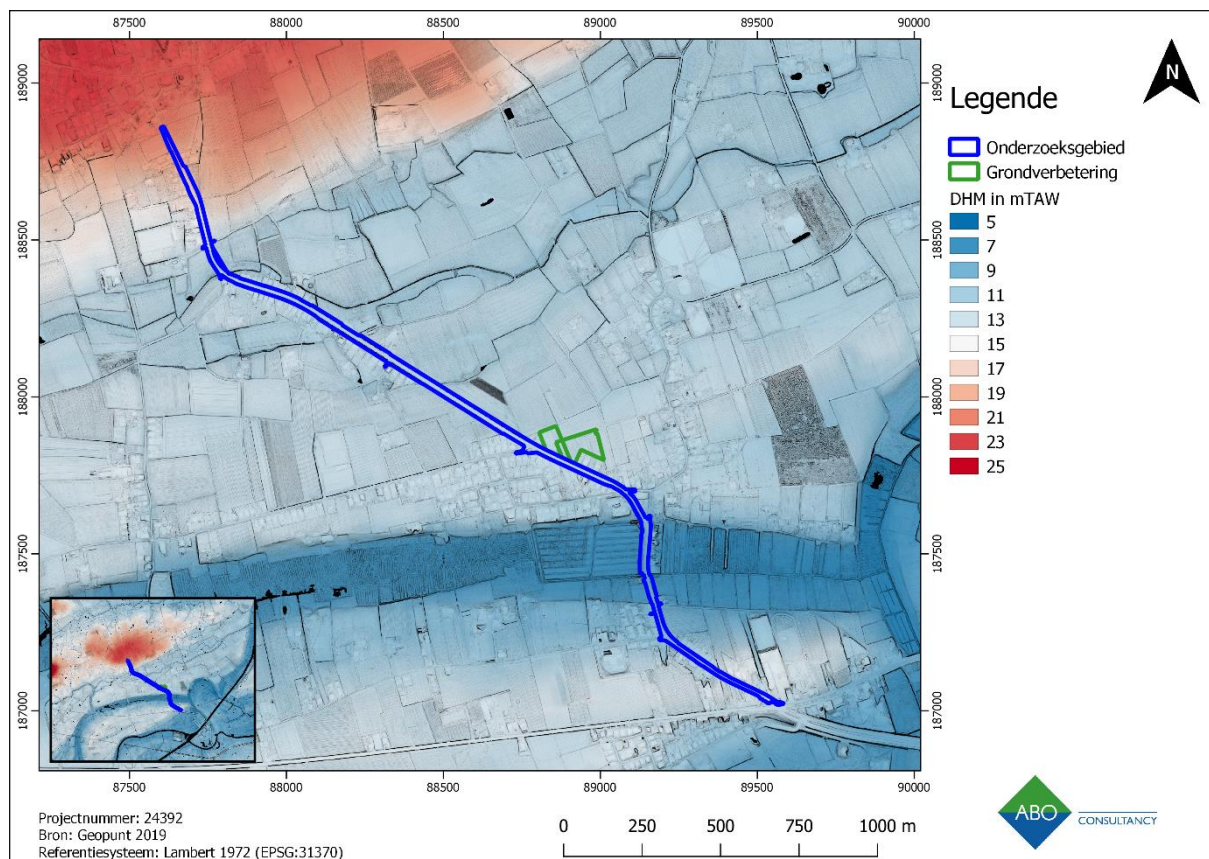

Figuur 15: Hoogteprofielen van het terrein voor grondverbetering. (Bron: Geopunt 2019).

3.1.3 SKYVIEW

Op het Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II, *Skyview factor 0,25m* is er niet heel veel informatie zichtbaar over het onderzoeksgebied, gezien het om een smal tracé gaat. Wel zijn de aanwezige langsgrachten duidelijk te zien op de kaart. Ook de vallei van de Maanbeek is zeer goed zichtbaar als lager gelegen gebied. Verder zijn vooral menselijke structuren te herkennen zoals de wegen en het aanwezige kanaal.

Ter hoogte van de terreinen voor grondverbetering zijn er geen opvallende elementen gekarteerd. Beide gebieden lijken zeer vlak te zijn, zoals ook al bleek uit het hoogtemodel.

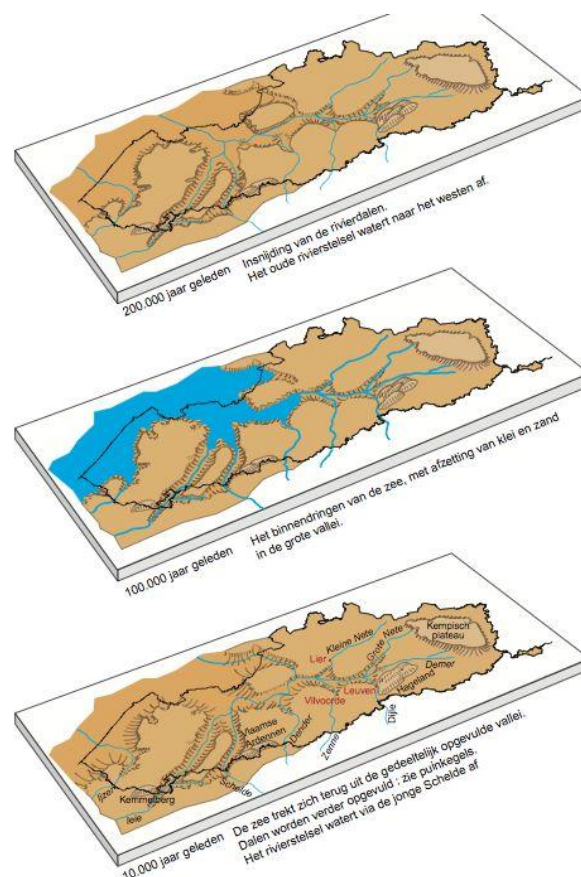

Figuur 16: Skyview (1:13000) met aanduiding van het onderzoeksgebied (blauw).

3.1.4 DE VALLEI VAN DE LEIE

Zoals eerder vermeld, bevindt het onderzoeksgebied zich ter hoogte van de alluviale vlakte van de Leie. Deze paleovallei bestaat uit verschillende Holocene meanders die zich rond de aanwezige rivierduinen kronkelen. De vallei van de Maanbeek is een laatglaciale meander die wordt omgeven door twee terrasniveaus in het noorden en de Leiemeanders in het zuiden. Dit landschap was zeer geschikt voor tijdelijke kampen in de prehistorie, gezien de iets hogere ligging nabij een vallei. In een archeologienota van BAAC Vlaanderen door Lien Van der Dooren uit 2017 wordt dit potentieel ook duidelijk onderschreven.¹

De vallei van de Leie maakt deel uit van de Vlaamse Vallei, die meer dan 200.000 jaar geleden gevormd werd. De toenmalige rivieren, die in westelijke richting afwaterden, sneden zich diep in door het landschap. Hierdoor ontstond er een langwerpig dal met een breedte tussen 10 en 40 kilometer die de Vlaamse Vallei werd genoemd. Met het smelten van de ijskappen tijdens de voorlaatste ijstijd (100.000 jaar geleden) steeg het zeeniveau in die mate dat de ingesneden valleien in het Vlaamse landschap werden gevuld met water. Het water bracht zand en klei mee dat zich op de bodem van de vallei in laagjes vormde. Ongeveer 10.000 jaar geleden trok de zee zich terug uit de Vlaamse Vallei, waardoor de dalen opnieuw werden opgevuld. Rivieren moesten, omwille van deze verstoppingen, een andere weg in het landschap zoeken.²

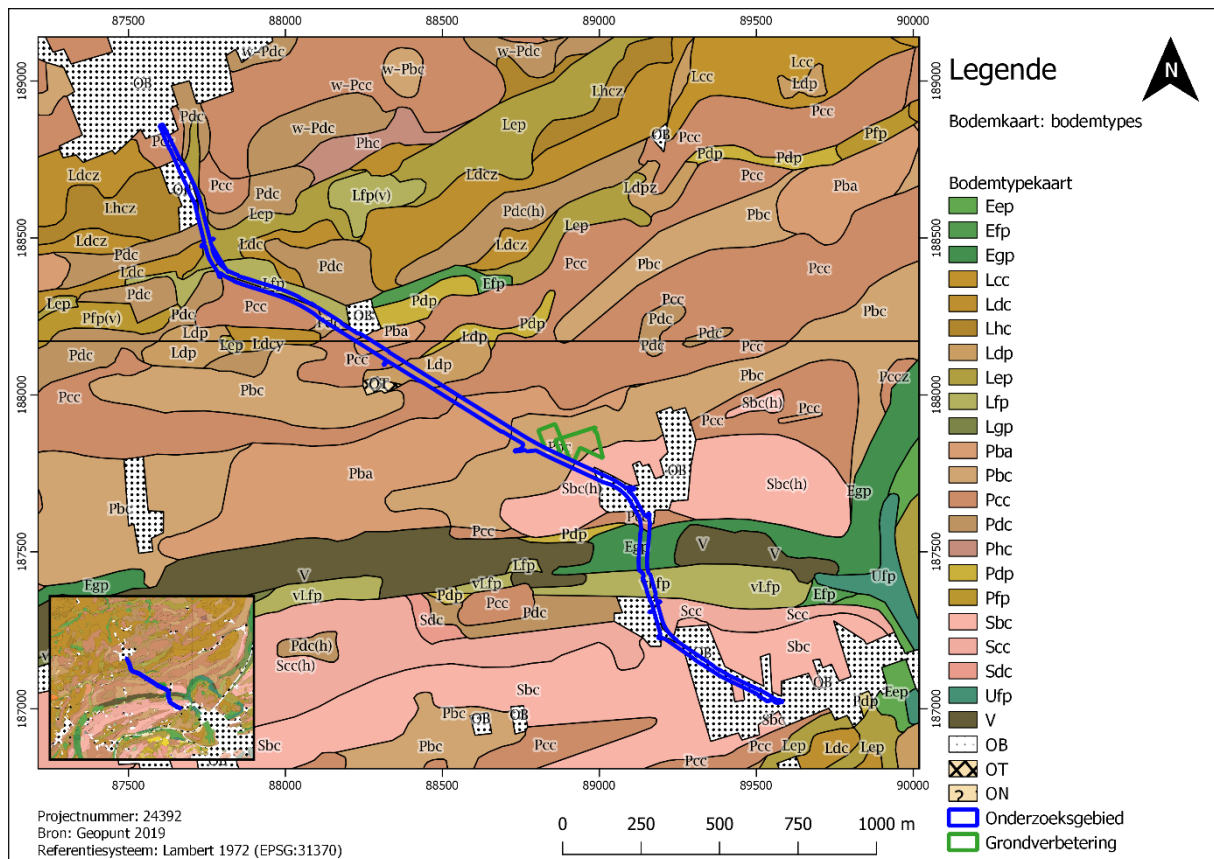
Figuur 17: De vorming van het landschap. (Bron: DOV Vlaanderen).

¹ Van der Dooren, 2017.

² DOV Vlaanderen.

3.2 BODEMKUNDIGE SITUERING

3.2.1 BODEMKAARTEN

Figuur 18: Gedigitaliseerde bodemkaart (1:13000) met aanduiding van het studiegebied (blauw). (Bron: Geopunt 2019).

Er komen een heel aantal bodemtypes voor ter hoogte van het tracé. In het zuiden komen voornamelijk droge en lemige zandgronden met een verbrokkelde textuur B-horizont voor (**Sbc**). Dit type heeft een grijsbruine bouwvoor van ongeveer 25 centimeter dikte. Deze bouwvoor rust op een deels opgeloste textuur B-horizont waarin veel ijzerconcreties voorkomen. Het gaat hier dan ook om een Prepodzol. Deze bodems zijn te droog in de zomer waardoor ze weinig geschikt zijn als weiland. Dit bodemtype komt voor ter hoogte van een deel van het tweede terrein voor grondverbetering.

Bepaalde stukken van het tracé zijn door menselijk ingrijpen verstoord, waardoor het bodemtype niet langer gekarteerd kan worden. Meestal gaat het hier om vergraven of bebouwde stukken grond (**OB**).

Ter hoogte van de Maanbeekvallei komen verschillende specifieke bodemtypes voor. Zo is er bijvoorbeeld een zeer sterk gleyige bodem met een reductiehorizont op zandleem zonder profielontwikkeling aanwezig (**Lfp**). Dit zijn zeer natte colluviale of alluviale grondwatergronden met een reductiehorizont op 40-80 centimeter. De humeuze bovengrond is 25 centimeter dik. De overgangshorizont is eerder bleekgrijs en vertoont roestverschijnselen.

Ook ter hoogte van de Maanbeek komen gereduceerde gronden op kleiig materiaal zonder profielontwikkeling voor (**Egp**). Deze alluviale bodems staan voornamelijk onder water waardoor de bovengrond is verveend. Dit maakt de bodem niet geschikt voor landbouw.

In het centrale deel van het tracé komen vooral lemige zandgronden voor. Zo is er een grote concentratie matig droge lemige zandgrond met verbrokkelde textuur B-horizont aanwezig (**Pcc**). De humeuze bovengrond van deze bodem is 30 centimeter dik en grijsbruin. De textuur B is verbrokken en gevlekt, met veel ijzerconcreties. Deze bodem heeft een gunstige waterhuishouding. Verder komen er ook nog droge lichte zandleemgronden met een (verbrokkelde) textuur B-horizont voor (**Pba**, **Pbc**). Deze gronden zijn tamelijk humusrijk. De primaire gelaagdheid van het moedermateriaal is van grote invloed op de morfologie en diepte van de B-horizont. Naarmate de diepte worden deze gronden lichter en grover. Roestverschijnselen komen dieper dan 90 centimeter voor. De waterhuishouding is hier goed. Dit bodemtype komt voornamelijk voor ter hoogte van de twee terreinen voor grondverbetering.

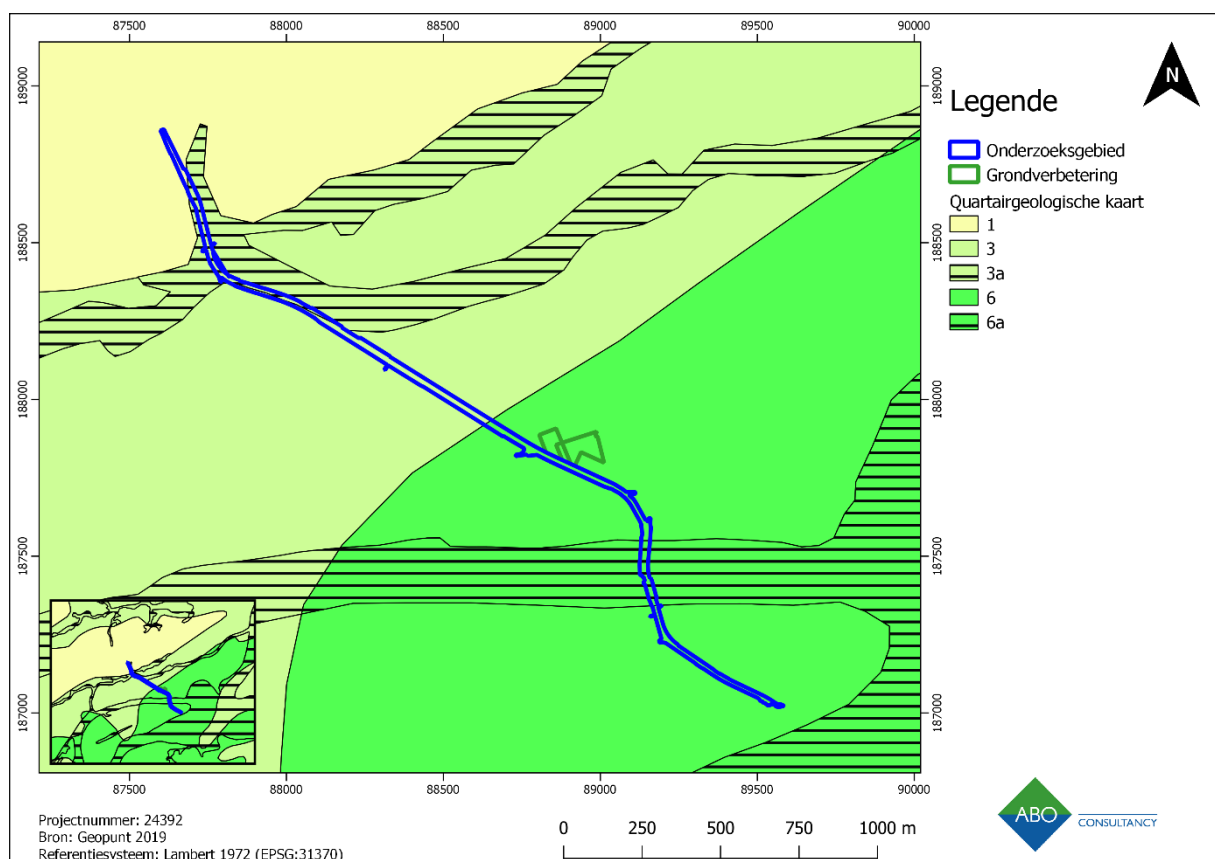
Ook in het noorden komen zandleemgronden voor. Het gaat hier om matig gleyige gronden op zandleem zonder profielontwikkeling (**Ldp**). De bovenlaag is zwaar zandleem. Het zandleemdek en het onderliggend stroomzand zijn kalkhoudend. In bijna heel het profiel komen roestverschijnselen voor. De waterhuishouding is ook hier gunstig. Ook het eerder besproken **Lfp** en **Pcc** komen hier opnieuw voor.

Tenslotte komen er in het noorden ook sterk gleyige gronden op zandleem met een reductiehorizont zonder profielontwikkeling voor (**Lep**). Deze hydromorfe alluviale bodem is veel te nat en soms kort geïnundeerd in de winter. De kleur is grijs met roestvlekken. Het reductiemateriaal komt dieper dan 80 centimeter voor.

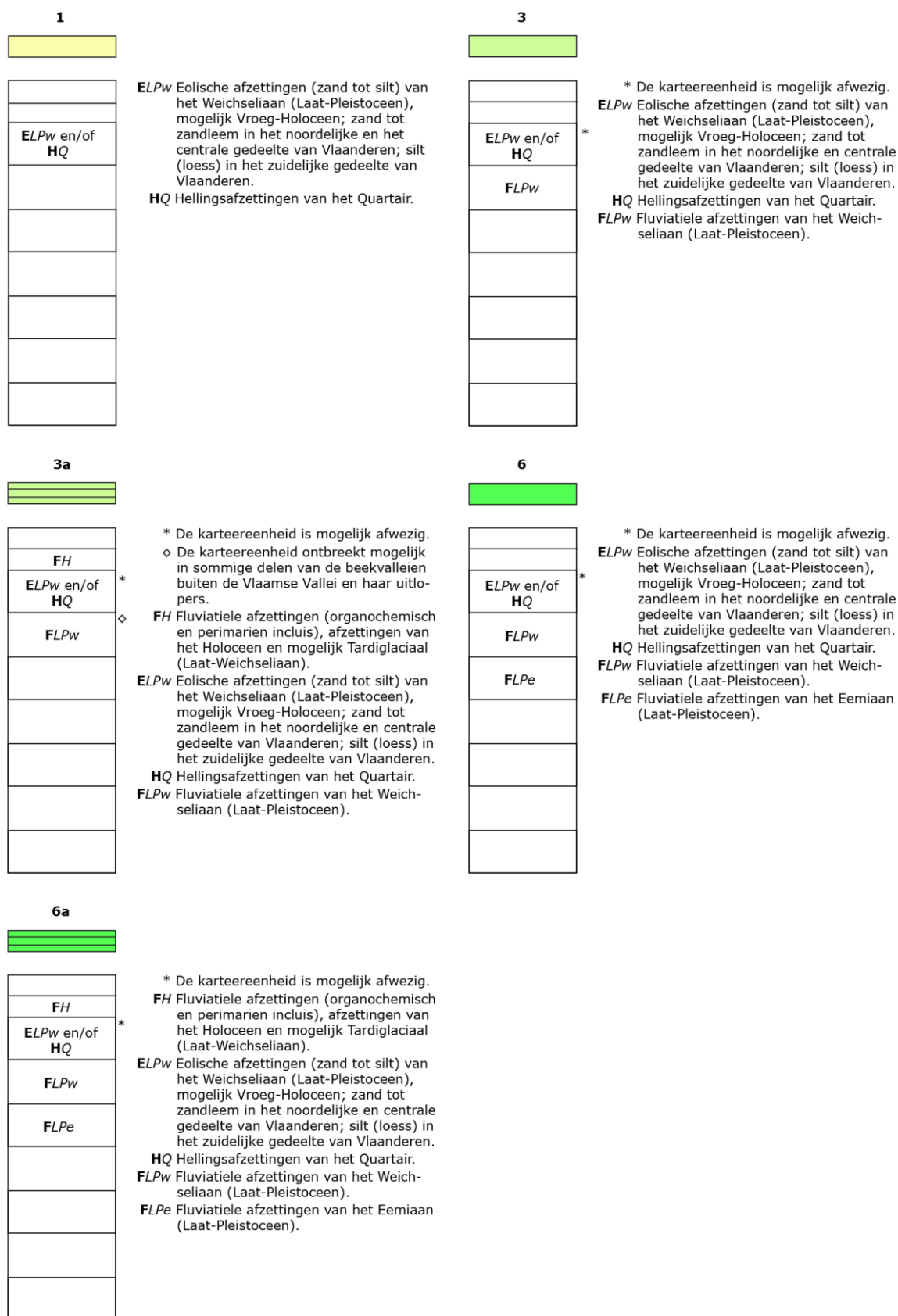
3.2.2 QUARTAIRGEOLOGISCHE KAART

Op basis van de Quartairgeologische kaart kan er gesteld worden dat er 5 verschillende types gekarteerd staan. Types 1, 3 en 6 wijzen op het feit dat er geen Holocene en/of Tardiglaciale afzettingen bovenop de Pleistocene sequentie aanwezig zijn. Bij types 3a en 6a is er wel een aanwezigheid van Holocene en/of Tardiglaciale afzettingen van fluviatiele oorsprong. In de omgeving van het onderzoeksgebied is er ter hoogte van de vallei van de Leie een dik pakket Quartaire sedimenten (+ 25 meter) aanwezig. Meer naar het westen en noorden is er eerder een dun pakket aan Quartaire sedimenten aanwezig. Deze maken deel uit van het interfluvium van de kustvlaktes en het Leiedal.

Deinze en zijn directe omgeving springen in het oog door de locatie binnen de Leievlaakte. De Leie zelf meandert sterk ter hoogte van Deinze, waardoor er een microreliëf ontstaat met smalle zandruggen en de aanwezigheid van donken of kommen. Hierdoor is het centrum van Deinze op het smalle, doorsgesneden deel van de binnenbocht van de oorspronkelijke vloed van de Leie ontstaan (De Moor, 1997, 16). Dit verklaart waarom er in deze regio voornamelijk een voorkomen is van een FH, fluviatiele afzetting uit het holoceen en het laat-Weichseliaan. Ook zijn er onderliggende lagen met ELPw afzettingen, dit zijn eolische lagen bestaande uit zand of silt die zijn afgezet tijdens het Laat-Pleistoceen en het Vroeg Holoceen. Deze lagen domineren de omgeving van Deinze, net als in de rest van centraal en zuidelijk Vlaanderen.

Figuur 19: Gedigitaliseerde quartairgeologische kaart (1:13000) met aanduiding van het studiegebied. (Bron: Geopunt 2019).

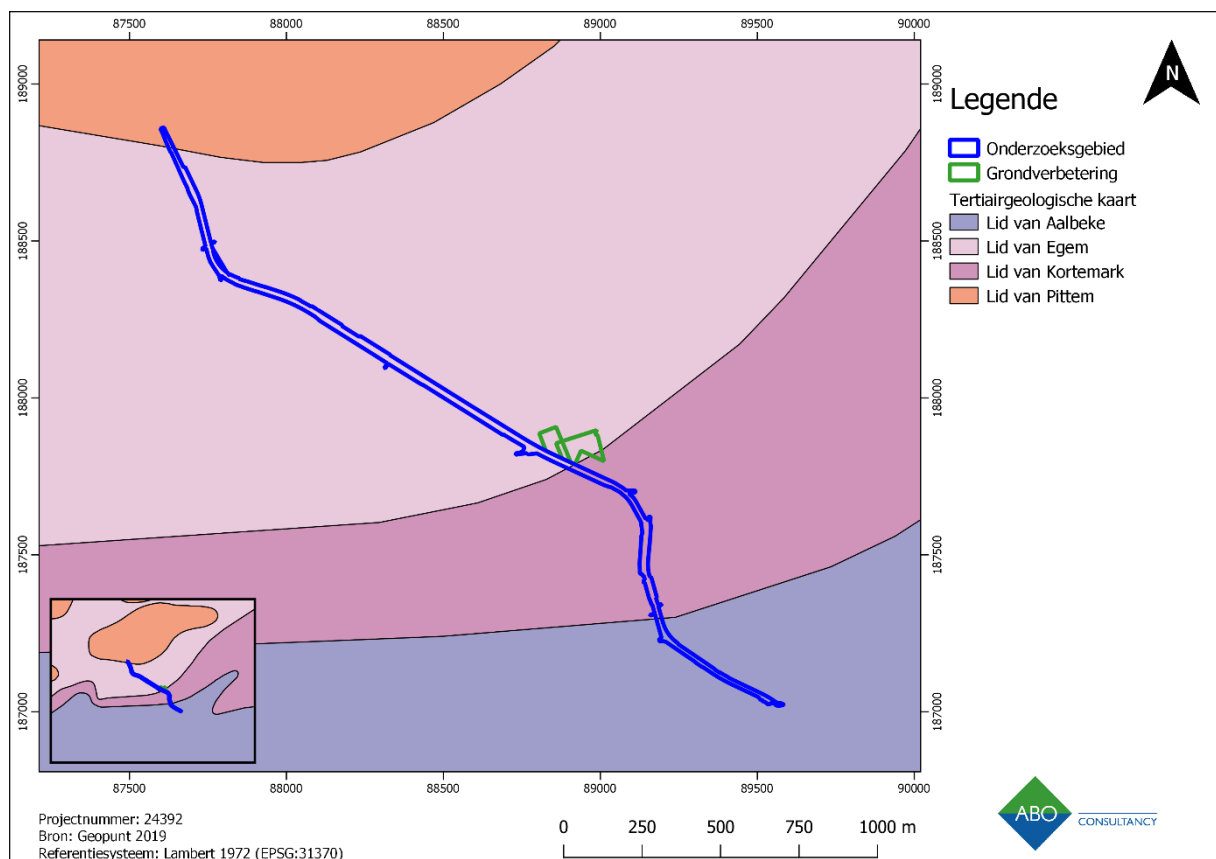
Figuur 20: Quartairgeologische sequenties ter hoogte van het studiegebied (type). (Bron: Geopunt 2019).

3.2.3 TERTIAIRGEOLOGISCHE KAART

Op de Tertiairgeologische kaart zijn drie verschillende formaties zichtbaar. In het noorden is de **Formatie van Gentbrugge** aanwezig, die bestaat uit mariene klei-, silt- en zandlagen. Deze lagen werden 50 miljoen jaar geleden afgezet door een zee die België in het Ypresiaan bedekte. De maximale dikte van deze laag is 50 meter. Meer bepaald gaat het hier ook nog om het Lid van Pittem, dat wordt gekenmerkt door silt en fijn zand.

Meer naar het noorden komt de **Formatie van Tielt** voor. Deze formatie bestaat uit marien zeer fijn zand en silt. Deze laag werd door een zee afgezet in het Laat-Ypresiaan, rond 50 miljoen jaar geleden. Het pakket heeft ook hier een maximale dikte van ongeveer 50 meter. Zowel het Lid van Kortemark als het Lid van Egem komen voor ter hoogte van het onderzoeksgebied.

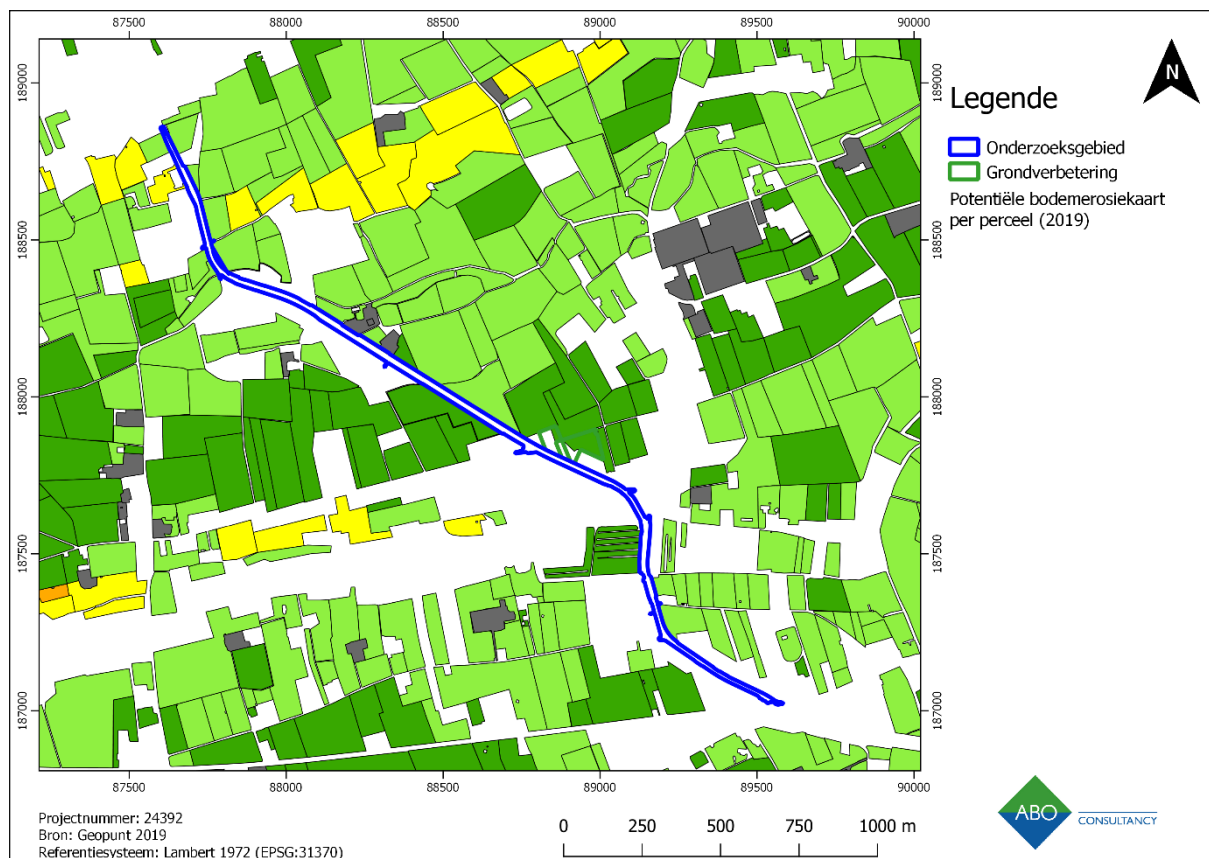
Tenslotte komt ook de **Formatie van Kortrijk** in het zuiden voor. Deze sequentie is de oudste van de drie en werd gevormd in het vroeg-Eoceen, 52 miljoen jaar geleden. De formatie is opgebouwd uit zandige of siltige klei. Ook komen er fossielen voor. Het pakket kan een maximale dikte hebben van 125 meter. Ter hoogte van het onderzoeksgebied komt het Lid van Aalbeke voor.

Figuur 21: Gedigitaliseerde tertiairgeologische kaart (1:13000) met aanduiding van het onderzoeksgebied. (Bron: Geopunt 2019).

3.2.4 BODEMEROSIEKAART

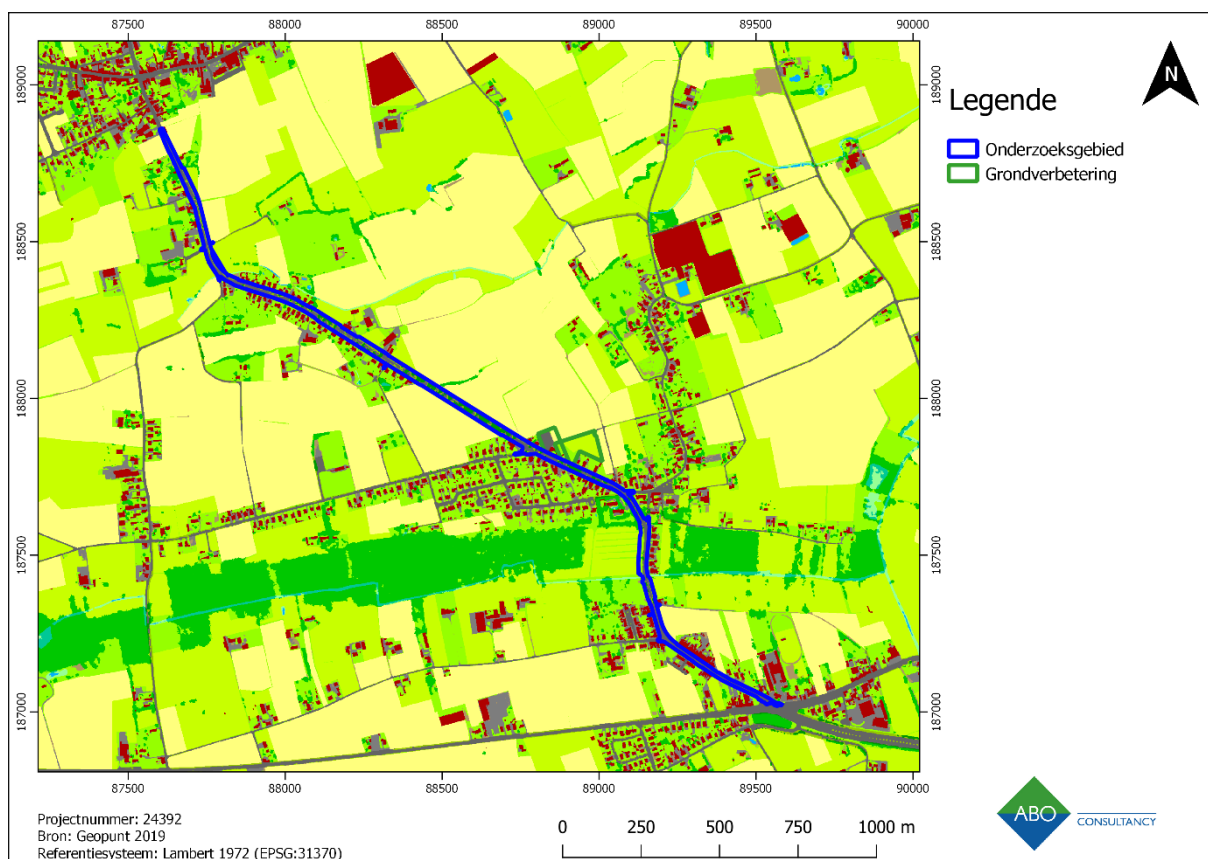
Uit de bodemerosiekaart blijkt dat er in de omgeving van het onderzoeksgebied weinig tot geen potentieel is voor erosie. In het noorden, waar het heuvelachtiger is, blijkt de kans een beetje groter te zijn. Ook in de vallei van de Maanbeek is er een iets hoger potentieel. Het kan zijn dat er zich een colluviumlaag bevindt ter hoogte van de Maanbeek en de Kleine Reigersbeek. Dit kan nog duidelijk worden aan de spreiding van gekende meldingen uit de Centrale Archeologische Inventaris. De lage kans op erosie duidt echter ook op een lagere kans op colluviumlagen.

Figuur 22: Bodemerosiekaart (1:13000) met aanduiding van het onderzoeksgebied. (Bron: Geopunt 2019).

3.2.5 BODEMBEDEKKINGSKAART

De bodembedekkingskaart geeft weinig nieuwe informatie over het onderzoeksgebied. De N409 staat aangeduid als autoweg, terwijl de omliggende graslanden als akker-, wei- en grasland worden gekarteerd. Hier en daar zijn er enkele bossen te vinden. In de woonkernen Vinkt, Zeveren en Deinze zijn veel huizen aanwezig.

Figuur 23: Bodembedekkingskaart (1:13000) met aanduiding van het onderzoeksgebied (blauw). (Bron: Geopunt 2019).

4 ASSESSMENTRAPPORT: ARCHEOLOGISCHE VOORKENNIS

Geraadpleegde bronnen hoofdstuk 4 met betrekking tot archeologische voorkennis	Toelichting
Inventarissen	
Inventaris archeologische zone	Buiten archeologische zone
Gekende erfgoedwaarden	Relevant, cf. 4.1.1
Inventaris bouwkundig erfgoed	Relevant, cf. 4.1.2
Beschermde stads- en dorpsgezichten	Niet van toepassing
Centraal Archeologische Inventaris	Relevant, cf. 4.1.3
Inventaris historische stadskern	Niet van toepassing
Inventaris gebieden waar geen archeologie te verwachten valt (GGA)	Niet van toepassing
Wereldoorlog relictten	Niet van toepassing
Cartografische bronnen	
Fricxkaart (ca. 1745)	Niet relevant, maar wel vermeld, cf. 4.2.1
Ferrariskaart (ca. 1771-1778)	Relevant, cf. 4.2.2
Atlas der Buurtwegen (ca. 1841)	Relevant, cf. 4.2.3
Vandermaelen kaarten (1846- 1854)	Relevant, cf. 4.2.4
Popp kaarten (1842-1879)	Relevant, cf. 4.2.5
Orthofoto's 1954-2017)	Relevant, cf. 4.3

Figuur 24: Tabel met geraadpleegde bronnen

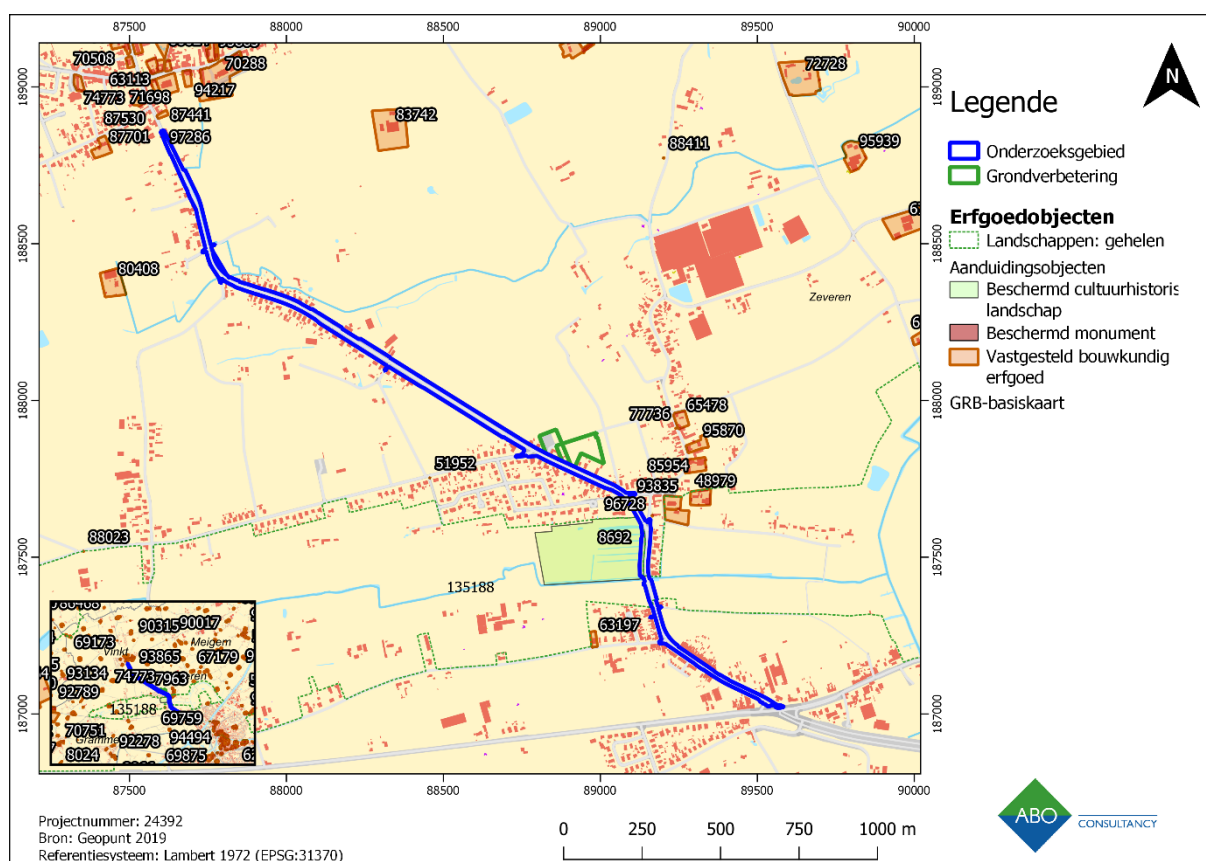
4.1 INVENTARISSEN ONROEREND ERFGOED

De overzichtskaart van Geoportaal Onroerend Erfgoed geeft voor het gebied rondom het studiegebied meldingen van beschermde monumenten, cultuurhistorische landschappen, zones opgenomen in de Centraal Archeologische Inventaris en bouwhistorische relictten.

4.1.1 HISTORISCH KADER

Deinze wordt voor het eerst vermeld als *Dunsa* in de *Vita Popponis* uit de 11^e eeuw. De naam zou slaan op een zandige verhevenheid in alluviaal gebied of een meander van de Leie. De vroegste sporen van menselijke bewoning komen echter uit de prehistorie met een spits uit de Tjongercultuur (12.000 jaar geleden) als oudste artefact. Vondsten uit de Romeinse periode doen ook vermoeden dat de streek bewoond werd tussen de 1^e en de 3^e eeuw. De ligging aan de Leie maakte van Deinze een interessante plek voor verschillende handelsactiviteiten. Ook in de middeleeuwen werd de streek druk bevaren en bewoond. De eerste kern van hofsteden aan de Leie, gelegen aan het kruispunt van de heerbanen Oudenaarde-Brugge en Gent-Kortrijk, vormden langzaam maar zeker een echte handelsstad. In 840 was er reeds een kerk aanwezig en het is ook geweten dat Deinze in de 13^e eeuw reeds het statuut van stad had verworven; met een eigen keure en het omwallingsrecht. Diezelfde eeuw werd er dan ook werk gemaakt van een versterking met omwallingen rondom de stad. Het gebied was oorspronkelijk in bezit van de Heren van Aalst, maar veranderde in de loop der jaren regelmatig van eigenaar. In 1632 kocht de familie de Merode het tot markizaat verheven Deinze. De streek stond bekend om de bewerking van wol, maar door de aanwezigheid van Leie waren er ook veel andere economische activiteiten. Deze strategische ligging zorgde ervoor dat de stad herhaaldelijk werd aangevallen in de 14^e tot de 17^e eeuw. Deinze herstelde zich van deze vernielingen en in de 19^e eeuw werd er verder geïnvesteerd in de economie door het graven van het Schipdonkkanaal en de aanleg van spoorwegen. Ook werden verschillende fabrieken en ateliers ingericht. Na de wereldoorlogen werd de moderne inrichting van de stad uitgetekend, met bredere straten en moderne huizen.

4.1.2 GEKENDE ERFGOEDWAARDEN M.B.T. HET ONDERZOEKSGBIED

Figuur 25: De erfgoedwaarden met betrekking tot het onderzoeksgebied. (1:13000). (Bron: Geopunt 2019).

In de onmiddellijke omgeving zijn er enkele erfgoedwaarden die relevant zijn ten opzichte van het onderzoeksgebied.

4.1.2.1 BESCHERMDE CULTUURHISTORISCHE LANDSCHAPPEN

Het gebied De Broeken, dat gelegen is in de vallei van de Maanbeek, is een beschermd landschap. De bescherming is een gevolg van de zeldzame flora en fauna die in dit moerassig weilandcomplex aanwezig zijn. Het beekdallandschap maakt deel uit van het alno-Padion en de moerassige wei- en hooilanden van de Molinietalia-orde.

4.1.2.2 LANDSCHAPSATLAS

De Vallei van de Maanbeek en de Broeken zijn opgenomen in de landschapsatlas omwille van de interessante bodemkundige, vegetatieve en topografische kenmerken. De gebieden horen tot het stroomgebied van de Leie, dat op haar beurt deel uitmaakt van de Vlaamse Vallei. Op sommige plaatsen in de vallei is een microvegetatie aanwezig die zeer zeldzaam is in Vlaanderen. Er zullen geen werkzaamheden plaatsvinden ter hoogte van dit relict.

4.1.2.3 MONUMENTEN

De parochie van Sint-Amandus is sinds 2004 beschermd als monument. Deze parochie uit 1751 is uitzonderlijk bewaard en geldt als representatief stuk naar ligging en samenstelling. De

bouwelementen uit de 18^e en 19^e eeuw zijn nog goed bewaard en de loverprieel in de tuin staat er nog.

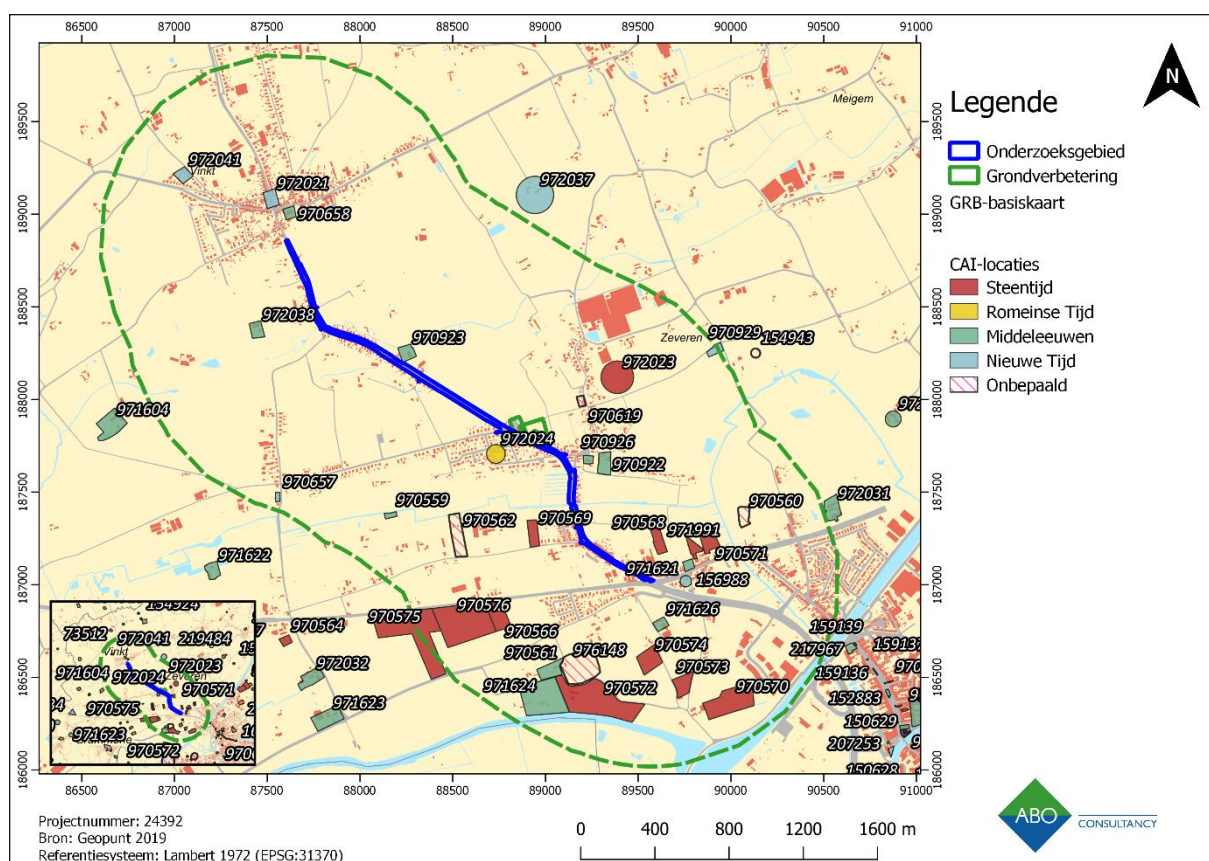
4.1.2.4 BOUWKUNDIG ERFGOED

Ter hoogte van het onderzoeksgebied zijn er voornamelijk bouwkundige relictten die verwijzen naar het landelijk- en dorpskarakter van Vinkt en Zeveren. Zo zijn de twee parochiekerken, Sint-Amandinus en Sint-Bartholomeus, opgenomen als relict. Vooral opvallend zijn echter de vele hoeves die het gebied rijk is. Deze dateren voornamelijk uit de 18^e en 19^e eeuw, maar gaan origineel soms zelfs terug tot de 14^e eeuw. De hoeves duiden op het agrarisch karakter van de streek en geven aan dat landbouw een belangrijke industrie was in deze regio. In onderstaande tabel staan de meest voorname hoeves aangegeven.

ID	Adres	Naam	Datering
87701	Staggestraat 18 (Deinze)	Hoeve Te Padtsvoorde	18 ^e eeuw
80408	Kauwestraat 2 (Deinze)	Hoeve Hof ter Spelt	18 ^e eeuw
83742	Heerdweg 47 (Deinze)	Hoeve Oudenhove	18 ^e eeuw
63197	Kaleshoek 18 (Deinze)	Hoeve met losse bestanddelen	19 ^e eeuw
48979	Kerkstraat 3 (Deinze)	Hoeve Goed ter Vaalt of Ter Meersch	18 ^e eeuw

Figuur 26: Tabel met de locatie van het bouwkundig erfgoed in een straal van 500 meter.

4.1.3 CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS (CAI)

Figuur 27: Alle CAI-meldingen (1:15000) binnen een straal van 500 en 1000 meter.

Uit de meldingen van de Centrale Archeologische Inventaris blijkt dat er voornamelijk een potentieel aanwezig is voor drie verschillende periodes: steentijd, middeleeuwen en Nieuwe Tijd. Binnen een straal van 1.000 meter zijn er meer dan 30 meldingen aangetroffen.

Het steentijdmateriaal dat aanwezig is, werd tot nu toe vooral aangetroffen ten zuiden van het onderzoeksgebied. Het gaat hier steeds om meldingen die bestaan uit meerdere vondsten zoals vuistbijlen, klingen, afslagen, krabbers, knollen, retouches en andere fragmenten. De meeste meldingen bevinden zich aan de voet van de Koutherheuvel bij de Leie op de overgang van het colluvium naar het alluvium, zoals ook beschreven staat op de Centrale Archeologische Inventaris. Hoewel de potentiële erosiegraad vrij laag is in het gebied, kan het zijn dat deze losse vondsten zijn geërodeerd in de richting van de lager gelegen gebieden van de riviervallei. Baggerwerken in de Leie (1974) hebben ook aangetoond dat er zeer veel archeologisch materiaal in de rivierbedding is terecht gekomen.³ De Koutherheuvel zelf, gelegen tussen twee meanders van de Leie, kon een geschikte locatie zijn voor een tijdelijke nederzetting tijdens de steentijden. Het onderzoeksgebied reikt echter niet tot aan de colluviumbodem van de Leie. De iets noordelijker gelegen vallei van de Maanbeek, die wel aangesneden wordt door het tracé, kan allicht ook uit colluviumbodem bestaan. Hier zijn een viertal lithische concentraties aanwezig.

³ BAAC Deinze 2018, 39.

Ter hoogte van de vallei van de Maanbeek is ook een Romeins brandrestengraf aangetroffen in het profiel van de wegkoffer. Er werden verroeste nagels en houtskool aangetroffen. Op dezelfde locatie is ook een cirkelvormige kuil aangetroffen die gevuld was met dun- en dikvormig aardewerk. Het zou hier kunnen gaan om een silo.

Middeleeuwse meldingen zijn zowel zuidelijk als noordelijk gelegen in de streek van Deinze. Meestal gaat het hier om hoeves en sites met walgracht die wijzen op het agrarisch verleden van de streek. Deze structuren hebben, in tegenstelling tot losse vondsten, minder last van een erosiegevoelige bodem. Deinze was in de middeleeuwen reeds een versterkte stad, waarbij de omliggende landen werden gebruikt als akker. Het onderzoeksgebied was waarschijnlijk in gebruik als landbouwgrond, wat de aanwezigheid van de verschillende hoeves verklaart. De Sint-Amanduskerk en de Sint-Bartholomeuskerk zijn de parochiekerken van respectievelijk Zeveren en Vinkt.

Meldingen uit de Nieuwe Tijd betreffen ook weer de nijverheden en structuren van een handelsstad. Zo is er een molen en voormalige herberg aangetroffen. Net zoals in de middeleeuwen zijn er meerdere sites met walgracht aanwezig in de omgeving.

ID	Adres	Naam	Datering
970566	Kouter 166 (Deinze)	Lithisch materiaal (concentratie)	Steentijd
970568	Kouter 93 (Deinze)	Lithisch materiaal (concentratie)	Steentijd
970569	Kaleshoek 18 (Deinze)	Lithisch materiaal (concentratie)	Steentijd
970570	D'hoye 20 (Deinze)	Lithisch materiaal (concentratie)	Steentijd
970571	Kouter 9-17 (Deinze)	Lithisch materiaal (concentratie)	Steentijd
970572	D'hoye 22 (Deinze)	Lithisch materiaal (concentratie)	Steentijd
970573	D'hoye 15 (Deinze)	Lithisch materiaal (concentratie)	Steentijd
970574	D'hoye 21 (Deinze)	Lithisch materiaal (concentratie)	Steentijd
970575	Kouter 166 (Deinze)	Lithisch materiaal (concentratie)	Steentijd
970576	Kouter 229 (Deinze)	Lithisch materiaal (concentratie)	Steentijd
971991	Kouter 19 (Deinze)	Lithisch materiaal (concentratie)	Steentijd
972023	Kouterstraat 1 (Deinze)	Lithisch materiaal (concentratie)	Steentijd
972024	Blekerij 21 (Deinze)	Silo Brandrestengraf	Metaaltijden Romeinse Tijd
970566	Kouter 166 (Deinze)	Concentratie aardewerk	Middeleeuwen
156988	Kouter 41 (Deinze)	Aardewerk en paalsporen met greppels	Middeleeuwen
970559	Kaleshoek 100 (Deinze)	Site met walgracht (hypothetisch)	Middeleeuwen

970561	D'Hoye 33 (Deinze)	Site met walgracht	Middeleeuwen
970658	Martelarenplein 7 (Deinze)	Sint-Bartholomeuskerk	Middeleeuwen
970922	Kerkstraat 3 (Deinze)	Pachthoeve	Middeleeuwen
970923	Vinkstraat 40 (Deinze)	Hoeve	Middeleeuwen
970926	Kerkstraat 1 (Deinze)	Sint-Amanduskerk	Middeleeuwen
971624	D'Hoye 24 (Deinze)	Site met walgracht	Middeleeuwen
971626	D'Hoye 19 (Deinze)	Site met walgracht	Middeleeuwen
972038	Kauwestraat zonder nummer (Deinze)	Site met walgracht	Middeleeuwen
970657	Kauwestraat 26 (Deinze)	Herberg	Nieuwe Tijd
970929	Kouterstraat 4 (Deinze)	Molen	Nieuwe Tijd
971621	Kouter 54 (Deinze)	Site met walgracht	Nieuwe Tijd
972021	Lotenhullestraat 1 (Deinze)	Houten wegdek	Nieuwe Tijd
972041	Poekestraat 12-14 (Deinze)	Site met walgracht	Nieuwe Tijd
970560	Schave 112 (Deinze)	Site met walgracht	Onbepaald
970562	Kaleshoek 62 (Deinze)	Site met walgracht	Onbepaald
970619	Leeuwstraat 53 (Deinze)	Woning	Onbepaald
976148	D'Hoye 31 (Deinze)	Structuur	Onbepaald

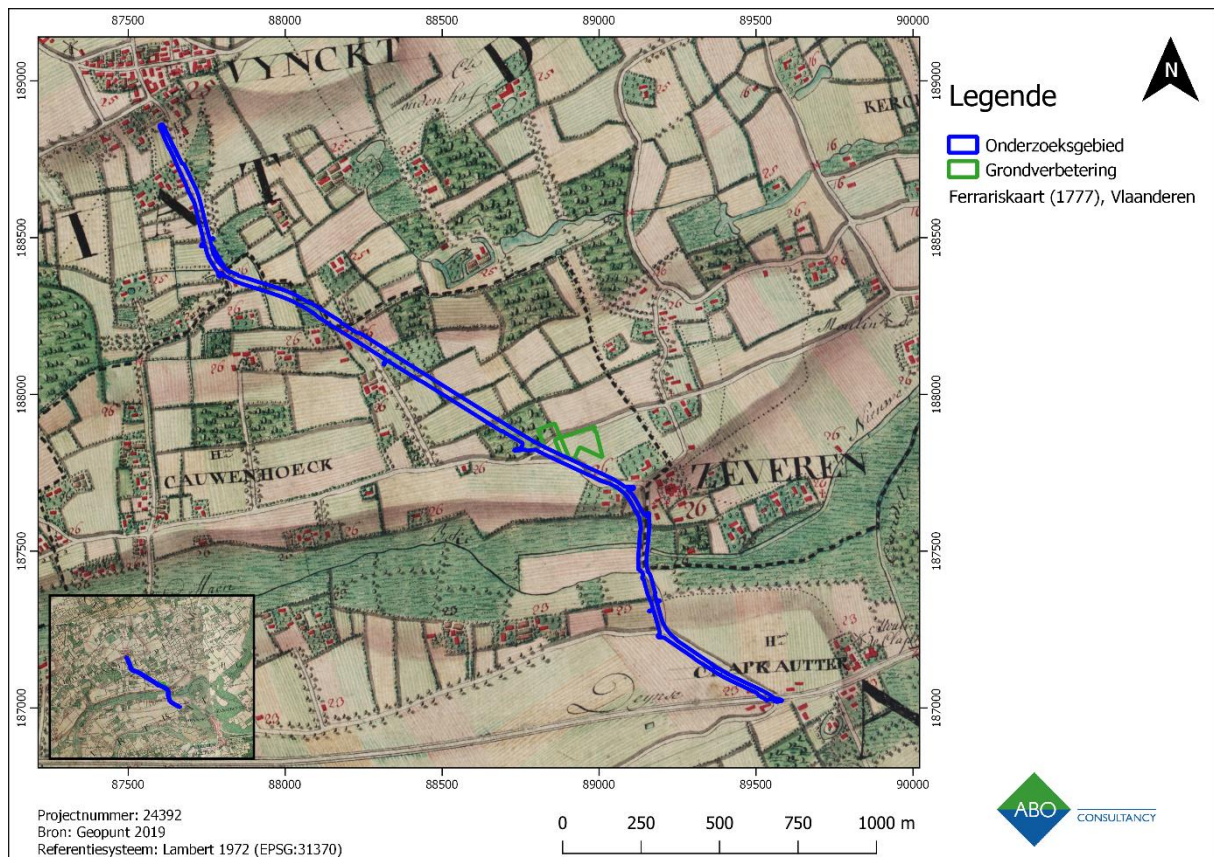
Figuur 28: overzichtstabel CAI.

4.1.4 REEDS BEKRACHTIGDE ARCHEOLOGIENOTA EN NOTA'S IN DE OMGEVING

Er zijn in de onmiddellijke omgeving geen archeologienota's die relevant zijn voor het onderzoeksgebied in kwestie.

4.2.2 FERRARISKAART (CA. 1771- 1778)

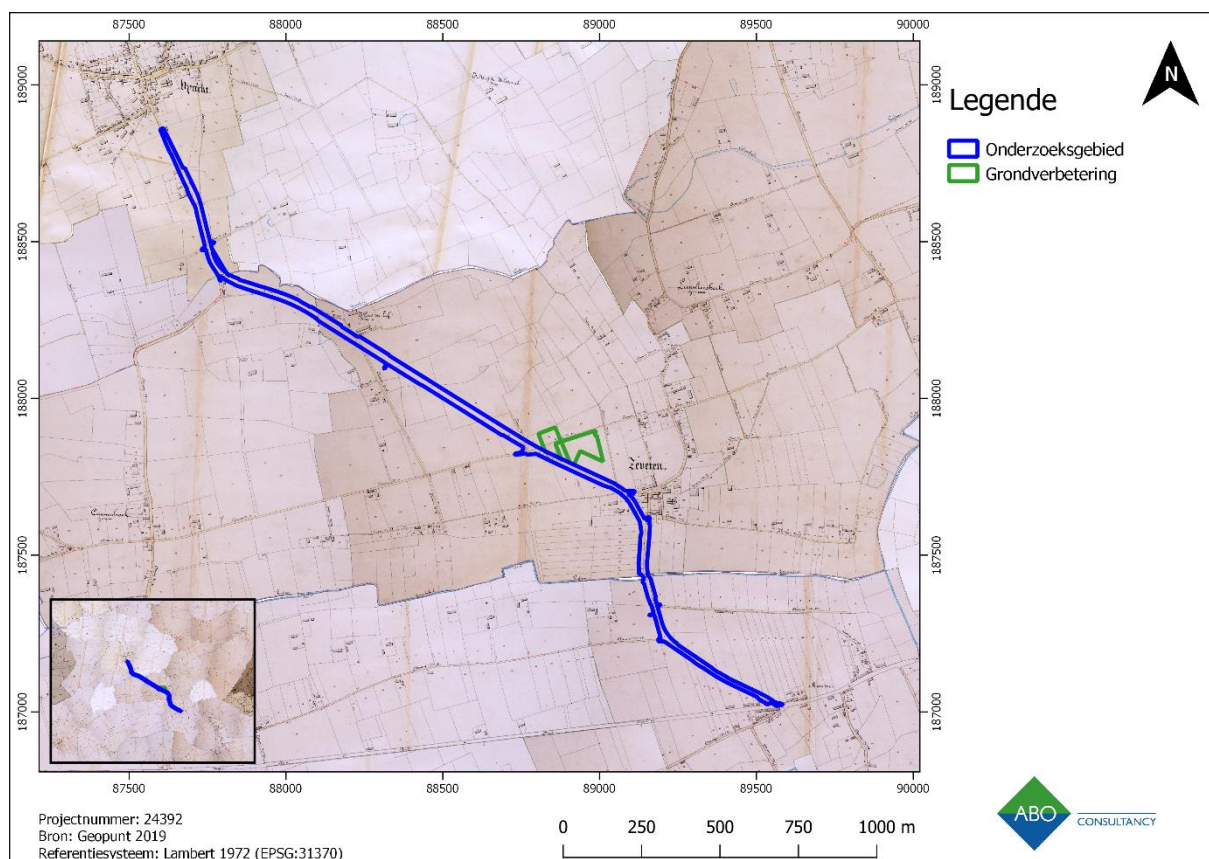
Op de Ferrariskaart is de locatie van het onderzoeksgebied veel preciezer bepaald dan op de Fricxkaart. Het tracé start in het zuiden aan het gehucht *Clapkauter*, dat later zijn naam zou geven aan de N35 of Kouter. Het tracé loopt vervolgens door de vallei van de Maanbeek, die in het groen staat aangeduid. Ook het nabijgelegen Zeveren wordt gekarteerd. Verder naar het noorden volgt het tracé geen bestaande weg maar loopt het door de velden richting *Vynckt* (Vinkt). Nabij deze woonkern loopt het tracé opnieuw gelijk met de toenmalige wegen. Het toenmalige landschap bestond voornamelijk uit akkerland en struikgewas, met her en der een boerderij of woonkern. In het zuidoosten is Deinze gelegen, een stad die op dat moment verdeeld was in *Deynsebuyten* (Buiten Deinze), *Deynse* (Binnen Deinze) en *Peteghem Buyten* (Buiten Petegem). Ter hoogte van de twee terreinen voor grondverbetering is er geen bebouwing aanwezig.

Figuur 30: Ferrariskaart (1:13000) met aanduiding van het onderzoeksgebied (blauw). (Bron: Geopunt 2019).

4.2.3 ATLAS DER BUURTWEGEN (CA. 1841)

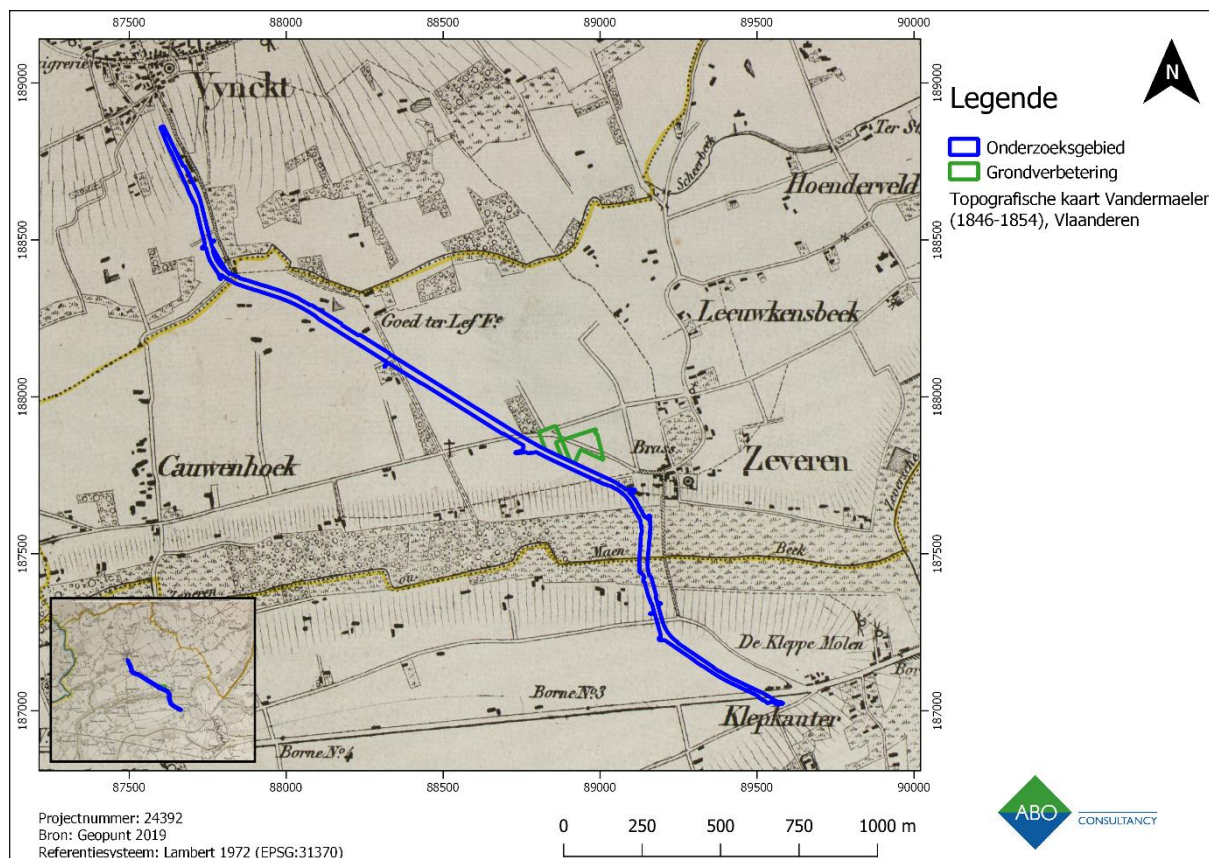
Op de Atlas der Buurtwegen is de situatie niet veel gewijzigd. Het tracé loopt tussen Zeveren en Vynckt (Vinkt) nog steeds deels over de akkerlanden, al is er nu iets meer weg samenlopend met het onderzoeksgebied. Naast de Maanbeek is nu de *Scheerbeek*, die ook deel uitmaakt van de bouwplannen onder een andere naam, aangeduid op de kaart.

Figuur 31: Atlas der Buurtwegen (1:13000) met aanduiding van het onderzoeksgebied (blauw). (Bron: Geopunt 2019).

4.2.4 VANDERMAELENKAART (CA. 1846-1854)

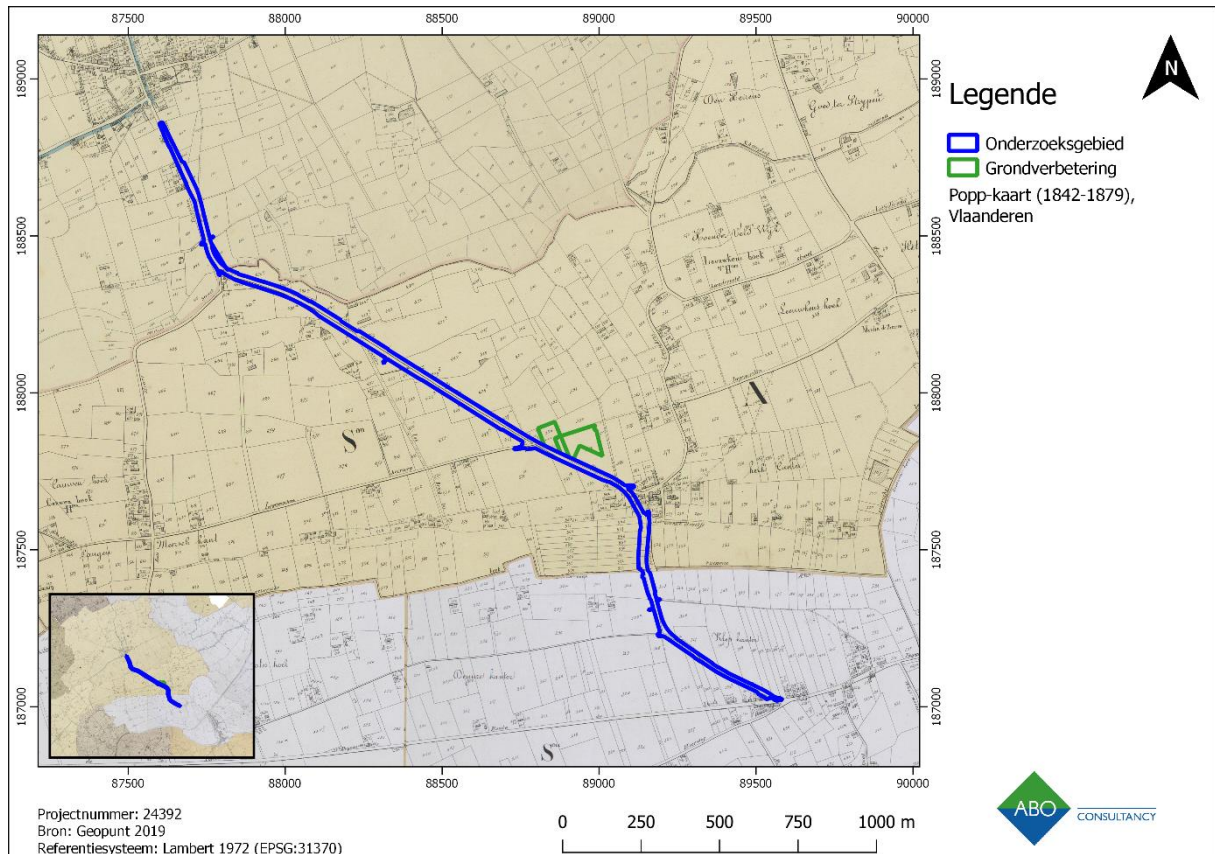
Op de Vandermaelenkaart staat het tracé niet helemaal correct gegeorefereerd ten opzichte van de toenmalige wegen. Op de Atlas der Buurtwegen liepen deze wel gelijk. Ter hoogte van het onderzoeksgebied staan enkele woonkernen zoals *Cauwenhoek*, *Leeuwkenshoek* en *Klepkaute* aangeduid. Ook de *Scheerbeek* (Kleine Reigersbeek) en Maanbeek staan duidelijk gekarteerd en ter hoogte van deze laatste is zelfs de vallei aangeduid. Iets naar het zuiden zijn het Schipdonkkanaal en de spoorweg in Deinze aangelegd.

Figuur 32: Vandermaelenkaart (1:13000) met aanduiding van het onderzoeksgebied (blauw). (Bron: Geopunt 2019).

4.2.5 POPPKAART (CA. 1842-1879)

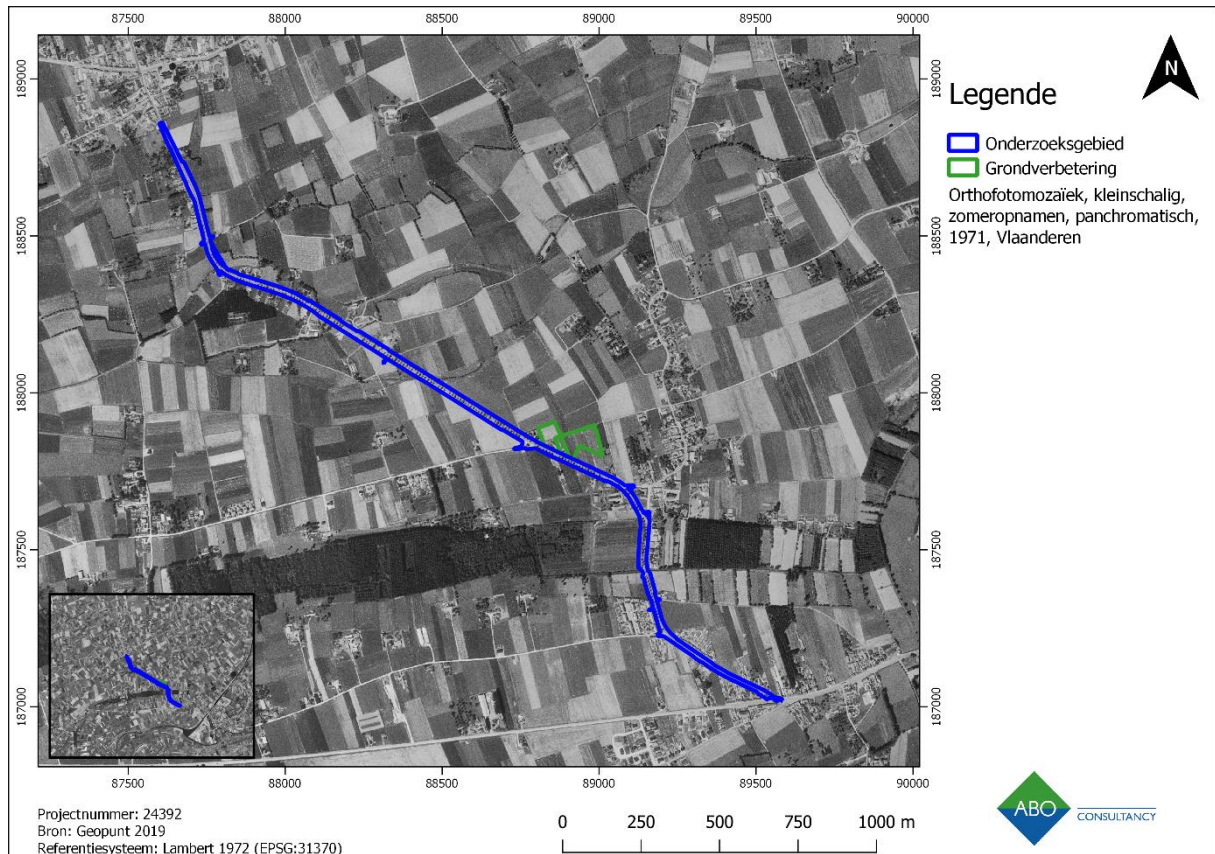
Op de Poppkaart is er voor het eerst een weg aangelegd ter hoogte van nagenoeg het volledige tracé, namelijk de *Chaussée Vynckt* of Vinktstraat. Enkel ter hoogte van de Leeuwstraat is een hoek nog niet aangelegd als weg. Een groot deel van het tracé is nog onbebouwd, waardoor de percelen nog niet onderverdeeld zijn voor de woningen aan de Vinktstraat. In de daaropvolgende jaren zal er weinig veranderen aan de omgeving rond het onderzoeksgebied. De kaarten uit 1873 en 1939 tonen geen significante veranderingen in het landschap.

Figuur 33: Poppkaart (1:13000) met aanduiding van het onderzoeksgebied (blauw) en de huidige situatie. (Bron: Geopunt 2019).

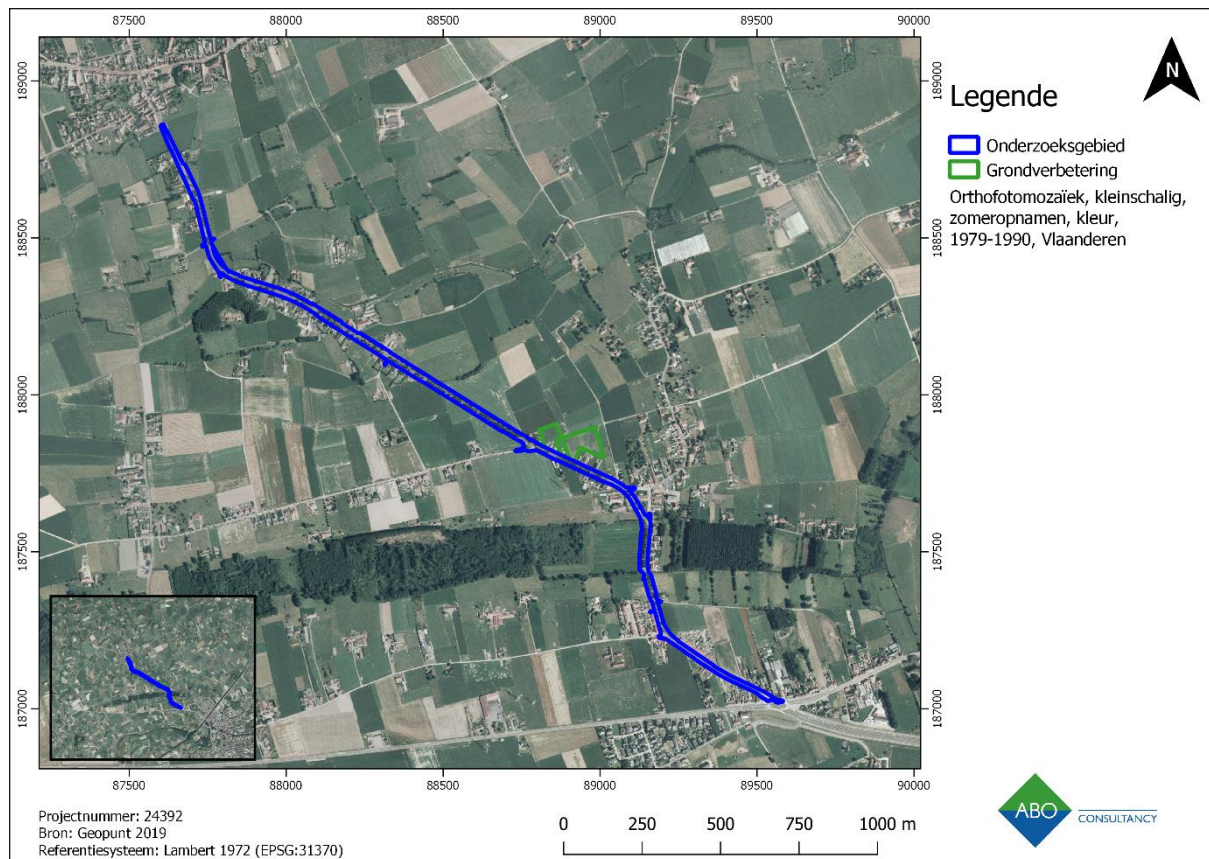
4.3 RECENTE LANDSCHAPSVERANDERINGEN

Op de orthofoto van 1971 is de Vinktstraat zichtbaar begrensd door een lange rij bomen die tussen Zeveren en Vinkt zelf zijn ingepland. De bocht nabij Zeveren is ook gerealiseerd waardoor het tracé nu volledig de wegeis volgt. Het gebied is al meer bebouwd dan in de eerste helft van de 20e eeuw, al blijft het merendeel van de percelen in gebruik als akker- of weiland. De vallei van de Maanbeek is goed te onderscheiden als de groene strook die door het landschap loopt. Meer naar het zuiden is ook de vallei van de Leie herkenbaar.

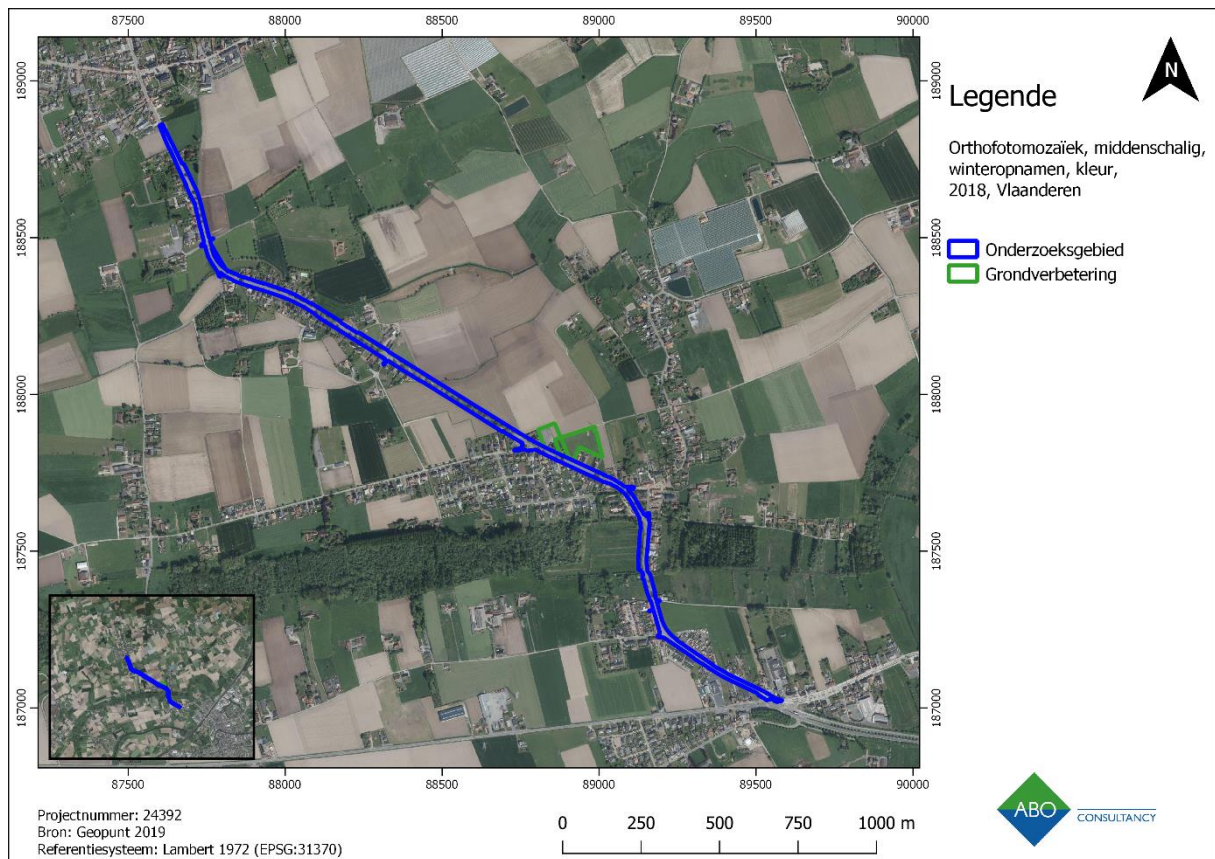

Figuur 34: Orthofotomosaïek (1:13000), kleinschalig, zomeropnamen, panchromatisch (1971) met weergave van het studiegebied (blauw). (Bron: Geopunt 2019).

De foto van 1991 toont aan dat de streek nu drukker bewoond is dan 20 jaar daarvoor. Niet alleen in het centrum van Zeveren en Vinkt, maar ook langs de Vinktstraat is de bebouwing sterk toegenomen. De overige percelen zijn voornamelijk nog in gebruik als akker- of weiland.

Figuur 35: Orthofotomosaïek (1:13000), kleinschalig, zomeropnamen, panchromatisch (1991) met weergave van het studiegebied (blauw). (Bron: Geopunt 2019).

Figuur 36: Orthofotomozaïek (1:13000), kleinschalig, zomeropnamen, panchromatisch (2018) met weergave van het studiegebied (blauw). (Bron: Google Maps 2018).

5 BESLUIT

5.1 INTERPRETATIE EN DATERING

Het onderzoeksgebied is gelegen tussen de Kouter of N35 en de Staggestraat te Deinze, een gemeente in de provincie Oost-Vlaanderen. Het tracé volgt de loop van de Aaltersesteenweg, de Vinktstraat en de Deinzestraat met inbegrip van enkele zijstraten zoals de Kaleshoek, Sint-Amandusstraat, Leeuwstraat, Izegemstraat, Kauwestraat en Deinzestraat. Het gaat hier enkel om zeer korte stukken zijweg die aan het hoofdtracé gelegen zijn. De totale lengte van het tracé bedraagt ca. 3.000 meter, waarvan iets meer dan 2.000 meter aan riolering. Verder zijn er op percelen 44078A0394/00_000, 44078A0395/00X000, 44078A0395/00Y000, 44078A0395/00W000 en 44078A0388/00T002 twee terreinen voor grondverbetering voorzien met een oppervlakte van 4.115 m² en 7.915 m².

Het onderzoeksgebied is gesitueerd in laaggelegen gebied ter hoogte van de vallei van de Leie. Daarnaast zijn er ook een heel aantal andere waterlopen aanwezig zoals De Maanbeek, de Dropbeek en de Kleine Reigersbeek. Ten noorden van het tracé, dat dwars op de isohypsen ligt, wordt het terrein heuvelachtiger. Er komen een heel aantal bodemtypes voor ter hoogte van het tracé. In het zuiden komen voornamelijk droge en lemige zandgronden met een verbrokkelde textuur B-horizont voor en in het centrale deel van het tracé komen vooral lemige zandgronden voor. In het noorden zijn zandleemgronden, maar ook gleyige gronden, gekarteerd. Ter hoogte van de terreinen voor grondverbetering komen droge lichte en lemige zandleemgronden met een (verbrokkelde) textuur B-horizont voor (Pbc, Sbc). Uit de bodemerosiekaart blijkt dat er in de omgeving van het onderzoeksgebied weinig tot geen potentieel is voor erosie.

Uit de meldingen van de Centrale Archeologische Inventaris blijkt dat er voornamelijk een potentieel aanwezig is voor drie verschillende periodes: steentijd, middeleeuwen en Nieuwe Tijd. Er werd echter nabij de terreinen voor grondverbetering ook een Romeins brandrestengraf aangetroffen. Binnen een straal van 1.000 meter zijn er meer dan 30 meldingen aangetroffen. Het steentijdmateriaal dat aanwezig is, werd tot nu toe vooral aangetroffen ten zuiden van het onderzoeksgebied. Middeleeuwse meldingen zijn zowel zuidelijk als noordelijk gelegen in de streek van Deinze. Meestal gaat het hier om hoeves en sites met walgracht die wijzen op het agrarisch verleden van de streek. Meldingen uit de Nieuwe Tijd betreffen ook weer de nijverheden en structuren van een handelsstad.

Cartografische bronnen geven aan dat het onderzoeksgebied lang onbebouwd is gebleven. Het huidige tracé staat pas op de Poppkaart aangeduid. De nabijgelegen dorpskernen waren wel al vroeger bewoond. Het terrein voor grondverbetering is onbebouwd gebleven tot in de 20e eeuw. Daarna werd er op het westelijk terrein een dansclub met bijhorende parking ingericht. Het oostelijk terrein is in gebruik gebleven als weiland of akkerland.

5.2 INSCHATTING POTENTIEEL TOT KENNISVERMEERDERING.

Het potentieel tot kennisvermeerdering is gericht op het aantreffen van archeologische sequenties ter hoogte van het onderzoeksgebied aan de Vinktstraat, Deinzestraat en Aaltersesteenweg te Deinze. De oppervlakte van het tracé bedraagt ca. 62.820 m², met nog twee bijhorende terreinen voor grondverbetering van samen 12.030 m². Op basis van het bureauonderzoek, de CAI-meldingen, het landschappelijk en historisch kaartmateriaal kan er gesteld worden dat er een kans is om archeologisch materiaal in de bodem aan te treffen. Er zijn echter een paar argumenten om rekening mee te houden.

Ter hoogte van de Deinzestraat, Vinktstraat en de Aaltersesteenweg wordt een gescheiden rioleringsstelsel met een collector aangelegd om het stroomgebied van de Dropbeek, de Kleine Reigersbeek en de Maanbeek te saneren. Hiervoor wordt een systeem van DWA-leidingen, RWA-leidingen en RWA-grachten voorzien over een afstand van ca. 2.350 meter. Op dit moment zijn er reeds enkele rioleringsbuizen en grachten aanwezig langs de wegenis en ook de nieuwe riolering wordt nagenoeg volledig in de berm aangelegd. Dit betekent dat er geen diepte brede sleuf wordt aangelegd, maar twee dünnere sleuven aan beide kanten van de straat. In totaal wordt er zo'n 2.713 meter DWA, 2.022 meter RWA en 1.705 meter grachten aangelegd. Ook worden twee terreinen voor grondverbetering voorzien met een oppervlakte van ca. 4.115 m² en 7.915 m² en een verstoringsdiepte tot 0,80 m-Mv. De verstoring voor de DWA-leiding komt maximaal op 4,60 m-Mv, terwijl de RWA-leidingen niet dieper gaan dan 3,50 m-Mv. De grachten blijven rond 1,50 m-Mv diepte en een bodembreedte van 0,50 meter. Voor het tracé zijn de smalle sleuven niet geschikt om archeologisch onderzoek uit te voeren. De twee terreinen voor grondverbetering moeten echter wel verder bestudeerd worden.

Ingreep	Oppervlakte/Lengte	Verstoringsdiepte	Sleufbreedte
Collector	Ca. 2.713 meter	Max. 4,60 m-Mv	Beperkte breedte tot 2,20 meter
RWA-leiding	Ca. 2.022 meter	Max. 3,50 m-Mv	Beperkte breedte tot 2,20 meter
RWA-grachten	Ca. 1.705 meter	Max. 1,50 m-Mv	Bodembreedte van 0,50 meter
Terrein voor grondverbetering 1	4.115 m ²	Tot 0,80 m-Mv	/
Terrein voor grondverbetering 2	7.915 m ²	Tot 0,80 m-Mv	/

Figuur 37: Overzicht van de werkzaamheden.

Het eerste terrein voor grondverbetering (westelijk gelegen, 4.115 m²) is momenteel grotendeels verhard met een steenslaglaag en deels bebouwd. De mate van verstoring is hier momenteel niet gekend. Het kan echter zijn dat de werkzaamheden een deel van het onaangeroerde bodemarchief zullen aantasten. Het tweede terrein voor grondverbetering (oostelijk gelegen, 7.915 m²) is momenteel in gebruik als landbouwgebied en vertoont voorlopig geen ernstige sporen van verstoring op basis van de bureaustudie.

Meldingen uit de Centrale Archeologische Inventaris geven aan dat er wel degelijk een potentieel in de omgeving is om archeologisch materiaal aan te treffen. Zoals eerder vermeld, bevindt het onderzoeksgebied zich ter hoogte van de alluviale vlakte van de Leie. Uit het bureauonderzoek blijkt dat er voornamelijk een potentieel aanwezig is voor drie verschillende periodes: steentijd, middeleeuwen en Nieuwe Tijd. Er werd echter nabij de terreinen voor grondverbetering ook een

Romeins brandrestengraf aangetroffen. Het steentijdmateriaal dat aanwezig is, werd tot nu toe vooral aangetroffen ten zuiden van het onderzoeksgebied. Het gaat hier steeds om meldingen die bestaan uit meerdere vondsten zoals vuistbijlen, klingen, afslagen, krabbers, knollen, retouches en andere fragmenten. De kans bestaat dat dit materiaal geërodeerd is van bijvoorbeeld de Koutherheuvel. Middeleeuwse meldingen en meldingen uit de Nieuwe Tijd betreffen voornamelijk nijverheden en structuren van een agrarische handelsstad, zoals een Molen, hoeves en enkele sites met walgracht. Er worden in de nabijheid van het onderzoeksgebied meer dan 30 CAI-meldingen gekarteerd.

Op basis van bovenstaande argumenten kan geconcludeerd worden dat de werkzaamheden ter hoogte van het tracé (Deinzestraat-Vinktstraat-Aaltersesteenweg) niet voldoende kijkvensters bieden om aan verder onderzoek te doen. Dit voornamelijk omwille van de ligging van de rioleringen en grachten in de berm van de wegenis en de bijhorende smallere sleuven. De wegenis zelf wordt ook vernieuwd, maar dit betekent geen diepere verstoring dan de reeds aanwezige weg. Voor het tracé wordt dan ook een **vrijgave** geadviseerd. De twee terreinen voor grondverbetering bieden echter wel de mogelijkheid tot verder onderzoek. Ondanks het feit dat het westelijke terrein grotendeels verstoord is, wordt zowel op het oostelijk als het westelijk terrein **verder onderzoek** in de vorm van landschappelijke boringen voorgesteld om de actuele situatie beter in te schatten. Dit zal in uitgesteld traject uitgevoerd worden omdat de gronden nog niet in handen zijn van de opdrachtgever.

6 KWALITEITSCONTROLE EN ONDERTEKENING

Naam	Functie	Handtekening	Datum
Patrick Hambach	General Director		November 2019
Toon Moeskops	Business Unit Manager		November 2019
Anouk Van der Kelen	Archeoloog/ Kwaliteitsverantwoordelijke		November 2019

7 BIBLIOGRAFIE

7.1 LITERAIRE BRONNEN

CadGIS 2019: Kadasterkaarten [online], http://ccff-test1.minfin.be/cadgisweb/?local=nl_BE (geraadpleegd op 7 november 2019).

Cartesius 2019: Topografische kaart 1933/1883 [online], <http://cartesius.be/geoportal/catalog/search/resource/details.page?uuid=%7BBDE85A1A-9065-4DD4-94DB-6B7E8ECCCE9D%7D> (geraadpleegd op 7 november 2019).

Geopunt Vlaanderen 2019: Centraal Archeologische Inventaris [online], geo.onroenderfgoed.be (geraadpleegd op 7 november 2019).

Geopunt Vlaanderen 2019: Basiskaarten (orthofoto's 1971/2015; GRB, topografische kaart (klassieke reeks)) [Online], <http://www.geopunt.be/kaart> (geraadpleegd op 7 november 2019).

Geopunt Vlaanderen 2018: Historische kaarten (Ferraris, Atlas van Buurtwegen, Vandermaelen, Popp) [Online], <http://www.geopunt.be/kaart> (geraadpleegd op 7 november 2019).

Geopunt Vlaanderen 2019: Bodemkaarten (Bodemtypes, Bodemgebruik, Bodemerosie, WRB Soil Units, Tertiaire formaties, Quartaire formaties) [Online], <http://www.geopunt.be/kaart> (geraadpleegd op 7 november 2019).

Inventaris Onroerend Erfgoed: Inventaris bouwkundig erfgoed [online], <https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/300554> (geraadpleegd op 7 november 2019).

Nationaal Geografisch Instituut (NGI): Topografische kaart (1:10.000), [Online], www.ngi.be (geraadpleegd op 7 november 2019).

Van Ranst E & Sys C., 2000, Eenduidige legende voor de digitale bodemkaarten van Vlaanderen (Schaal 1:20 000), Gent: Laboratorium voor bodemkunde, Universiteit Gent. (geraadpleegd op 7 november 2019).